

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrt 2) 50 p, večji inzerati peti vrt 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304. — Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Novi davčni zakon

Pozna, prihajamo do izenačevanja zakonov v naši mladi državi. Sedaj se le na vrsti zakonski načrt, da se po enakem načelu obdavčijo vse naše pokrajine; to bi se bilo moralo že davno storiti in marsikaj neprijetnega bi se ne bilo, zgodilo med nami.

Izenačenje davkov je ena najvažnejših zahtev osebo prečasnih pokrajin, ki so se čutile preveč oškodovane po dosedanjih davčnih praksah, temelječi na osnovi starih predvojnih predpisov. Različnost v obdavčenju je vzbujala obilo nezadovoljstva in je bistveno pripomogla k napetosti odnosov med posameznimi predeli države. Provincijalizem ali regionalizem je nujen pojav vsake nove države, če je nastala iz več delov, ki so živeli dotlej v različnih usodah, pod najrazličnejšimi življenjskimi pogoji, v različnih običajih. Stara doba deluje v vsakem predelu s svojimi tradicijami, ki se hočejo držati čim dalje mogoče; zato je nujna posledica tega več ali manj bojevit regionalizem, pri nas vrh tega v obliki separatizma.

In ravno neenakost obdavčenja je dajala našemu separatizmu vedno nove hrane in mu z uspehom podaljševala življenje, kljub temu, da je za ravno naše razmere, baš za slovenski svet separatizem nekaj tako absurdnega. Finančna bremena, ki jih je nalagal davčni sistem slovenskemu davkoplačevalcu, so postala predmet separatizma, močan argument, s katerim je imel seveda med publiko obilo uspeha. Zato pa smo baš mi jugoslovanski unitaristi najtežje prenašali krivico obdavčenja in si želeli enotnosti, da s tem izbijemo separatizmu opasno orožje iz rok.

Ta zakon sedaj prihaja. Na žalost se godi z novim zakonskim osnutkom tako, kot je pač pri nas običajno, kjer imamo obilo in preobilo časa za politične prepire, intrige in krize, a mnogo premalo, za stvarno delo; zakonski načrt je preložen strokovnjaško predelal in ostale so mu pač mnoge hiše, ki bodo izživalo ostro kritiko.

Ali ipak, novi zakonski načrt postavlja novo skupno in enako osnovo za obdavčenje naših pokrajin brez razlike in v tem je kljub mnogim in velikim nedostatom vendarle neutilitarni napredek. Doslej so davčne težave dražile pokrajino zoper pokrajino, ne da bi jih mogle družiti v skupno fronto za doseg izboljšanja. Novi zakon pa vendarle ustvarja skupno, enako, na kateri bo ne le mogoče, marveč naravnost nujna skupna fronta za izboljšanje. Ako bodo v Sumadiji trpeli pod istimi davčnimi bremenami, se upirali istim krivostim, oziroma neskladnostim v davčni praksi, kakor v Vojvodini ali Sloveniji, tedaj bodo morali iskati skupno potov in sredstev, kako odstraniti nedostatke in spremeniti zakon na boljše. Iste in enake težave morajo povzročati enako reakcijo.

Šivimo v težkih časih gospodarske krize, ki teži ne le nad našo državo, marveč je za večino Evrope nesrečna dedščina strašnega vojnega razdeljanja. Domala vse države, ki so bile aktivno udeležene v veliki vojni, so v silnih stiskah, kako spraviti v sklad ogromne državne izdatke z davčno silo državljanov tako, da ne bo finančni proračun prišel iz ravnotežja. Kakor drugod tako tudi pri nas očitno nismo še iz najhujšega. Zato si ne smemo delati prevelikih iluzij, da pomeni izenačenje davkov hkrati že tudi zmanjšanje davkov. Toda kljub temu je prav gotovo, da pomeni vsaj začetek k zmanjšanju. Zakaj če bodo nekaj časa vse pokrajine enakomerno plačevale v tem razmerju kot smo plačevali na pr. v Vojvodini in Sloveniji, je popolnoma gotovo, da bodo odločujoči faktorji morali okreniti in prijeti boj z omilitjem; tako ogromne obremenitve nobena pokrajina ne more prenašati dolgo in državni finančniki bodo morali iskati drugačnih sredstev za ravnavanje v državnem budžetu. Tako predstavlja izenačenje davkoplačevanja indirektno tpač tudi zmanjšanje davkov za nas.

ZAPRISEGA PREDSEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE

— Varšava, 5. junija. Predsednik poljske republike prof. Moscicki ni prisegel v parlamentu, marveč v dvoru Belvedere. Socijalisti se zato niso udeležili zaprisežne ceremonije. Kakor že javljeno, je vlada demisijska. Nova vlada se najbrže sestavi v ponedeljek. Sestavo vlade je prevzel ministrski predsednik Bartel, kateremu je pred sednik republike poveril vodstvo tekočih poslov.

Politično mrtvilo v Beogradu

Nikola Pašić odpotuje v Karlove Vare. — Opozicija se pripravlja za razpravo o nettunskih pogodbah. — Vladi napovedujejo skorajšnji konec.

— Beograd, 5. junija. Politično življenje je v popolnem zastoju. Zadnji dnevi niso prinesli nobenih važnejših dogodkov. Šef narodno-radikalne stranke Nikola Pašić odpotuje danes ali jutri v Karlove Vare. Za odhod je vse pripravljeno. Danes popoldne je g. Pašić sprejel ministrskega predsednika g. Nikolo Uzunovića ter imel z njim daljša posvetovanja.

Za danes dopoldne je bila napovedana seja ministrskega sveta. Seja je pa izostala. Ministrski predsednik g. Uzunović je imel daljšo konferenco z nekaterimi resortnimi ministri in s skupščinskim predsednikom Markom Trifkovićem. Po informacijah iz skupščinskega predsedstva se predlože Na-

rodni skupščini v odobrenje nettunske pogodbe neposredno po končani debati o spremembi člena 289. finančnega zakona glede invalidov. Za razpravo o nettunskih pogodbah se vse stranke marljivo pripravljajo. Opažati je gotovo napetost. Opozicija namerava zavzeti odločno stališče napram tem pogodbam. Radičevci sami nastopajo nekam tajinstveno in niso izključena presenečenja.

Na plenarni seji v torek odgovarjajo nekateri ministri na posamezne interpelacije.

Mnogi listi ugotavljajo splošno prepričanje, da se vlada obdrži na krmlu samo do konca leta in da bodo najbrže v jeseni nove volitve.

Izenačenje neposrednih davkov

Skupščinski odbor je včeraj popoldne razpravljal o osnutku zakona o izenačenju davkov. — Kritika davčne uprave in davčnega sistema.

— Beograd, 5. junija. Včeraj popoldne je bila seja skupščinskega odbora, ki razpravlja o osnutku zakona glede izenačenja neposrednih davkov. Odboru je predsedoval radikal Krsta Miletić, k načelni debati se je prijavilo 8 govornikov. Finančni minister dr. Ninko Perić je izjavil, da ne poda daljšega ekspoziceja k zakonu, marveč se sklicuje le na motivacijo vlade, ki je priložena zakonskemu osnutku. Po končani načelni debati je pripravljen odgovorjati na kritiko posameznih poslancev. Po otvoritvi debate je prvi dobil besedo posl. Vladimir Pušenjak, ki je v načelu pozdravil reformo neposrednih davkov. Nadalje kritizira gotovo določila davčnega zakona in ugotavlja, da je osnutek izdelan po češko-slovaškem vzorcu in ima gotove prednosti. Treba pa je odpraviti nekatere nedostatke, da morejo tudi opozicijske stranke glasovati za zakon. Radikal Vlada Miletić pozdravlja korak vlade, da se je končno odločila predložiti skupščini enega najvažnejših zakonov. Apelira na odbor, da se temeljito posveti proučevanju velevažnega davčnega bremena.

Posl. dr. Voja Veljković (dav. dem.)

Francoski senat ratificiral locarnske pogodbe

— Pariz, 5. junija. Francoski senat je ratificiral po daljši debati locarnske varnostne pogodbe z 272 glasovi proti 6 glasovom. Nekateri senatorji so naglašali nezaupanje napram Nemčiji. V daljšem govoru je pojasnil ministrski predsednik Briand svoje stališče napram tem pogodbam. Franciji nudi pogodbe mnogo ugodnosti, treba pa je vpoštovati tudi nemško-rusko pogodbo, katero je francoska javnost sprejela z velikim nezaupanjem. Ministrski predsednik Briand se je obenem odločno izjavil za popolno neodvisnost Avstrije in proti priključitvi iste k Nemčiji. Francija ima dovolj sredstev na razpolago, da prepreči priključitveno akcijo. Važen govor je imel tudi Millerand, ki so ga senatorji burno pozdravljali.

VELIKA URADNA PONEVERBA V ŠABCU

— Beograd, 5. junija. Beogradski listi objavljajo danes fotografijo in tirnico proti finančnemu uradniku Rudolfo Korošcu, ki je pomeveril pol milijona uradnega denarja. Rudolf Korošec je 32 let star in rodom iz Gornje Radgone.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM

— Pariz, 5. junija. Po poročilih iz Lisabona so nastala nesoglasja v vojaškem trimviratu. Več generalov v Oportu vodi nadalje revolucijo. V Lisabonu se vrši koncentracija čet.

FINANČNI POLOŽAJ ITALIJE

— Rim, 4. junija. Finančni minister je predložil parlamentu ekspozé o finančnem položaju Italije. Med drugim je povdarjal, da znaša prebitke preteklega leta 668 milijonov napram prebitku preteklega leta za približno 100 milijonov več. Uvedena je stroga kontrola glede državnih izdatkov. Vlada poskuša dvigniti izvoz in omejiti uvoz.

BESTIJALEN ČIN

— Beograd, 5. junija. V Pančevu je izvršil pristajški delavec Žarko Lacković bestijalen umor. Umril je neko 9letno in neko 11letno deklco. Obe je še poprej posilil.

Anglija in francosko-jugoslovenska zveza

— London, 5. junija. „Daily Telegraph“ razpravlja o francosko-jugoslovenskih pogajanjih za sklenitev zavezniške pogodbe in navaja naspotja, ki obstajajo med Jugoslavijo in Italijo. Nezadovoljstvo Jugoslavije je povzročila Italija deloma s tem, ker skuša omejiti jugoslovenske železniške načrte glede zveze s Skadrom odnosno z Elbasanom. Italijanski kapital se je zasidral v Albaniji in je prevzel vodilno vlogo. Zunanji minister dr. Ninčić je obenem presenetil Francoze. Jugoslaviji je bilo tudi sporočeno, da se Anglija protivi vsem pogodbam, ki bi bile v nasprotju z locarnskimi varnostnimi pogodbami in ki bi bile naperjene proti Nemčiji.

GROZEN FAŠISTOVSKI ZLOČIN NA TIROLSKEM

— Inmost, 5. junija. Iz Bocna prihajajo privatna poročila o groznem fašistovskem zločinu, ki je bil izvršen v nedeljo nad hlapcem Amordom. V nedeljo je bival v Bocnu minister Federzoni ter je tja prišlo pri tej priliki veliko število fašistovskih milicnikov. Hlapca Gruber in 20letni Amord sta prišla v konflikt s fašisti. Gruber se je odstranil, Amord pa je fašistom nasprotoval, na kar so ga začeli pretepati s pendreki. Več razmesarjenega so končno obesili na bližnje drevo z glavo proti tlu. Na drevesu je visel ves dan. Ponoči so ga odstranili. Amorda niso pokopali na pokopališču, marveč so neznanca njegovo truplo odnesli neznano kam. Med nemškimi razburjalstvom je ta zločin zbudil veliko razburjenje. Karabinjerji so šele čez nekaj dni pričeli slučaj preiskavati.

Madžarska proti Mali antanti

Načrti grofa Bethlena. — Konferenca Male antante na Bledu.

— Beograd, 4. junija. Diplomatični krogi pripisujejo veliko važnost madžarskemu problemu. Madžarska vlada se je potrudila z vsemi sredstvi, da pridobi Društvo narodov za svoje načrte, ki se nanašajo na odstranitev vojaške kontrole. Opravičena je nada, da Društvo narodov ne bo razoravljalo o spomenici in predlogih grofa Bethlena, da bi se odstranila vojaška in finančna kontrola nad Madžarsko. V Pragi prav dobro vedo za vse delovanje današnjih madžarskih vodilnih krogov, ki streme za tem, da se bistveno izpremeni sedanje po trianonski pogodbi ustvarjeno stanje. Če bi se grofu Bethlenu v Ženevi posrečilo, pridobiti Društvo narodov za madžarske načrte, potem bi imela Madžarska svobodne roke za svojo akcijo. Naslonila bi se tudi na Italijo, da bi se razbila Mala antanta, ki je edini močan faktor, da paralizira madžarsko iredento. Madžari tudi na vse načine skušajo doseči zblizanje z Rumunsko. Vlada generala Avaresca v Bukarešti podpira indirektno madžarska stremjenja, zato so tudi Madžari v Transilvaniji na nasvet iz Budimpešte glasovali za vladine kandidate. Ako bi Madžarska dobila podporo Mussolinijeve Italije in dosegla nevtralnost Rumunske, bi v gotovem momentu prišla z ofenzivo proti Češkoslovaški in Jugoslaviji. Madžari računajo tudi na podporo nemških nacionalistov.

VPORABA BONOV NA ŽELEZNICAH

— Beograd, 5. junija. Na včerajšnji seji ekonomskega komiteja ministrov je prometni minister dr. Vasa Jovanović poročal o vporabi bonov na državnih železnicih v blagovnem prometu.

ITALIJANSKA PROPAGANDA V DALMACIJI

— Beograd, 5. junija. Danes bo zaključeno zborovanje Jadranske Straže. Delegati iz Dalmacije, zlasti prof. Alfirević in Don Franjo Ivanišević so obširno poročali o italijanski propagandi v Dalmaciji. Predložili so zboru razne knjige, brošure in letake, ki jih širijo Italijani po Dalmaciji za nje priključitev Italiji. Dalmatinski delegati so tudi opozarjali, da se od naše strani ne ukrene ničesar proti tej propagandi.

ZNIŽANJE PROMETNIH TARIFOV

— Beograd, 5. junija. Ministrski predsednik g. Uzunović je imel daljše posvetovanje s prometnim ministrom dr. Jovanovićem o ureditvi prometnih prilik in o znižanju prometnih tarifov.

ODHOD PROSVETNEGA MINISTRA V SOLUN

— Beograd, 5. junija. Prosvetni minister in namestnik ministra ver. Miša Trifunović je odpotoval snoči v Solun. Kot zastopnik vlade pregleda pred vsem grobove naših vojakov na Grškem in bo dočel mesto, kjer se postavi velik spomenik. V Solunu ostane minister Trifunović več dni, na kar odpotuje na Krf.

RATIFIKACIJA NETTUNSKIH POGODB

— Beograd, 5. junija. Italijanski poslanik Bodrero je včeraj posetil zunanega ministra dr. Ninčića ter znova urgiral ratifikacijo nettunskih pogodb. Poset je trajal daljši čas, kakor običajno. Italija zahteva, da se v Narodni skupščini predloži čimprej v odobrenje urgovska pogodba z Italijo. Radičevci so se odločili, da glasujejo v plenumu za konvencijo.

PROMET NA JEZERSKO DESET DNI UKINJEN

— Kranj, 5. junija. Bukovski most se je nocoj počrtil, zato je promet na Jezersko za 10 dni ukinjen. Most se je podrl vsled nalivov zadnjih dni.

VLADNA KRIZA NA MADŽARSKEM

— Budimpešta, 5. junija. V parlamentarnih krogih se razširjajo vesti o delni vladni krizi. Takoj po povratku grofa Bethlena iz Zeneve se izvrši delna rekonstrukcija vlade. Odstopijo notranji minister Rakowski, pravosodni minister Pavel Pesthy in minister za narodno obrambo grof Csaky, ki so bili najbolj kompromitirani v znanem falsifikatorskem procesu.

OSEMURNI DELAVNIK V BELGIJI

— Bruselj, 5. junija. Belgijska zbornica je odobrila v Washingtonu sklenjeno pogodbo glede osemurnega delavnika s 111 glasovi proti 3 glasovom.

TRGOVINSKA POGODBA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN AVSTRIJO

— Dunaj, 5. junija. Dne 8. t. m. se pričelo v Pragi nove pogajanja glede revizije trgovinske pogodbe, sklenjene med Avstrijo in Češkoslovaško. Češkoslovaška zahteva za predvsem, da se zniža uvozna carina na pivo. Avstrijska pivovarska industrija nasprotno zahteva zvišanje te carine na 30 zlatih kron. Avstrijska vlada ni dala industrijem nikakih obveznih zagotovil.

Maršal Pilsudski

Nova akcija za francosko-nemško zblizanje

Pariz, 2. junija. s. Luksemburški industri-jalec Mayrisch je te dni povabil k sebi večje število politikov in gospodarskih strokovnjakov iz Nemčije in Francije. Ustanoviti namerava nemško-francoski odbor, ki naj bi odpravil medsebojno nezaupanje med obema narodoma. V francoskem tisku razpravlja o tem načrtu „ECHO de Paris“. List pravi, da ima Francija, ako se hoče otesti angleškega varuštva, samo še eno sredstvo, in sicer direktno zblizanje z Nemčijo. Locarnska politika je samo iluzija, dokler Francija nima poguma stopiti na gotovo in skantno pot sporazuma na najširši podlagi, in sicer ne samo z Nemčijo, temveč tudi s starim nemškim duhom.

Razkol v angleški liberalni stranki

London, 2. junija. b. Spor med Lloyd Georgeom in lordom Oxfordom je postal radi obelodanjenja novih pism definitiven. V enem izmed teh pism, naslovljenem na siru Godfry Collinsa, trdi lord Oxford, da spravlja Lloyd George liberalno stranko v zadreg, Lord Oxford trdi, da so se sestali liberalni voditelji 3. maja na tajni seji in proglasili splošno stavko za akt, naperjen proti glavnim principom liberalizma. Lloyd George se ni strinjal z gornjim stališčem in je podpiral vlado v sedanji krizi. To stališče smatra lord Oxford za resignacijo. V dobi najhujše krize se je Lloyd George odtegnil na najbolj formalen način sklepom liberalne stranke. Bil je povabljen k seji, toda se je ni udeležil. Za četrtek je sklical parlamentarno zastopstvo liberalne stranke, katere je Lloyd George predsednik. Itočeno se vrši seja narodne liberalne stranke. Liberalni časopisi zastopajo v tem sporu ostro nasprotujoča si stališča.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.985, Pariz 178, London 276, Newyork 56.65, Praga 168.40, Milan 214.50, Berlin 13.52, Dunaj 803.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.11, Pariz 15.80, London 25.135, Newyork 516.50, Milan 19.50, Berlin 1.23.
— Trst: Predborza: Beograd 47, London 129.50, Newyork 26.50.

Kralj Rdečemu križu

Kralj Aleksander je poslal povelje prireditvi Rdečega križa od 6. do 8. junija predsedniku Rdečega križa, profesorju dr. Marku Leko, sledeče listino:

Gospod urednik!
Poveljujoč naši slavni vojski od leta 1012. do 1918., sem se vsak dan prilepil o veliki pomoči Rdečega križa našim ranjenim in bolnikom. Rdeči križ je priskočil prvi na pomoč v vsaki sili in nesreči in lajšal bolnikom bolečine.

Borba naše vojske in vsega našega naroda, v kateri so bile vse narodne dobrine; tako moč kakor tudi zdravje in vsa njegova imenovitost, so bili žrtvovani našemu največjemu idealu svobode in ujedinjenosti — je zapustila globoke sledove in rane v narodnem telesu in gospodarski sili naroda. Ostalo je veliko število invalidov in bolnikov, zapuščenih sirot in tudi družabna in

gospodarska povojna kriza je napravila nič manjše število bednih.

Potrebnosti so nam torej še večji napor v miru za odpravo škodljivih posledic, za okrepitev in napredek našega naroda in države, da očuvamo svobodo in edinstvo ter povečamo narodno blagostanje.

Kot odlična nacionalna ustanova mora pa ostati naš Rdeči križ močan faktor na kulturnem, zdravstvenem in društvenem polju v razvoju domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev in mora biti edno pripravljen, da nudi nujno in izdatno pomoč v vsakem mestu, na vsakem kraju, kjer grozi kaka nesreča.

Želim zato Rdečemu križu pri zbiranju navdušenih prostovoljnih sodelavcev najljepši sprehod in da se razširi njegove ideje širom države.

Prejmite in sporočite vsem članom Moj pozdrav.

Aleksander S. R.

Železničarski kongres

Prometni minister pride v Ljubljano.

Včeraj je bil odprt v veliki dvorani narodnega doma VIII. kongres Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev. Otvoril kongresa so prisostvovali številni delegati in funkcionarji posrednih organizacij iz vseh krajev države. Kongres sam je otvoril predsednik udruženja inž. Stanoje Milivojevič. Po pozdravnih govorih so bili izvoljeni trije odbori: za izpremembo družbenih pravil, za sestavo kandidatne liste in za redakcijo predlogov in resolucij. Kongres je nato prešel v detajlno razpravo o novem delavskem pravilniku, brez katerega ni uspešne konsolidacije železniške službe, o pravilniku za doklade eksekutivnemu odboru, o službeni obleki, o bolniškem fondu prometnega osebja ter ostalih perečih vprašanjih železniškega osebja in železničarskega stanu. Na podlagi tega razprave, ki bo do trajale danes, v soboto, ves dan, se vrši v nedeljo dopoldne manifestacijski zbor, na katerem sodelujejo po vsej priliki tudi prometni ministri g. Vasa Jovanović, ki je obljubil, da prispe v Ljubljano. O sklepih in resolucijah tega važnega kongresa prinese mo podrobno poročilo.

S kongresom so združene razne koncertne, umetniške in sportske prireditve, na katere opozarjamo našo javnost. Danes in jutri sta promena koncerta, danes zvečer v Unioinu velik umetniški koncert z izbranim orkestrom in vokalnim programom. V soboto in nedeljo popoldne pokalni turnir med Ilirijo, Jadranom, Hermesom in Slovanom. Jutri popoldne velika vrtna veselica v Narodnem domu.

Slovinci!

Več let nas nadleguje najtežja ekonomska kriza. Težke posledice vojne še zdaj naj niso izbrisane. Tisoč najboljših sinov našega naroda stojijo na cesti in ne morejo najti dela, da prehranijo sebe in svojo družino.

Medtem pa drugi brezvestno razmetavajo denar za luksuz in zabavo in ga zametavajo za vino, likerje in druge alkoholne tekočine.

Pri tem hlinijo ljubezen do domovine, do Boga, do svoje družine, do ljudi. Skozi grla gredo milijarde, a pri tem se ne usmilijo sirote niti s pogledom.

Alkohol nam uničuje zdravje in moč! Alkohol razdira temelje družine, slabi moralno in poštenje, pospešuje zločine in korupcijo.

Otresimo se alkohola!

Proslavimo lepo čednost treznosti in pospešimo samovzgojo naš mladih k abstinenji alkohola in tobaka.

Pridružite se pokretu proti demonu alkohola!

Živela popolna in trajna abstinenca! Živel naš antialkoholni dan!

Ljubljana, dne 5. maja 1926.

Slovenska trezna mladina.

Koroškemu prijatelju v spomin!

Dne 31. maja t. l. je zatisnil v Celovcu za vedno svoje blage oči gosp. Franc Sadnikar, bivši trgovec z železino. Prišel je v koroško prestolico l. 1877, star komaj 21 let, ter si je s svojo pridnostjo in poštenostjo kot samostojen trgovec kmalu pridobil velik ugled pri Slovincih in tudi pri Nemcih. Bil je iz znane ljubljanske rodbine Sadnikarjev na Sv. Petra cesti, kjer je bil njegov oče pasar. Njegova mati, izredno lepa in simpatična prikazen starejši ljubljane, je osebo poznala Franceta Prešerna in rada o njem pripovedovala. Živela je v dobi, ko je dobivala slovenska narodna zavest najlepša razmaha in ko si je v zmagoslavju letu kmalu osvojila celo Kranjsko in živo vzplamtela tudi na Štajerskem in na Koroškem.

Mladji France je prinesel globoki slovenski narodni čut seboj v vedno bolj nemški Celovec in ga tam hranil ne samo za se ampak tudi v svoji družini do zadnjega diha. V Celovcu je našel zvesto življensko družico v rojeni koroški Slovenki iz Grebinja. Kar je bilo v Celovcu narodnega življa, je France Sadnikarja ljubilo in spoštovalo. Z ranskim Vekoslavom Legatom, vodjo Mohorjeve tiskarne, ki so ga obče nazivali slovenskega konzula v Celovcu, ga je družilo ozko prijateljstvo. Doživljal je blagi France lepe dneve probujanja narodne zavesti koroških Slovincov. Ostal je zvest materi Sloveniji do zadnjega dne. In želel si je, da ga zagrne sveta blažena gruda koroške slovenske zemlje, kjer so ga v divnem Kamnu pri Vetrinju položili k večnemu počitku.

Prijatelju, ki sem ga hotel v letošnjih počitnicah obiskati, ki ga pa žal ne najdem več, posvečam naslednje stavke v spomin, ki jih bo prav razumel samo oni, ki pozna vse tajne čare koroške zemlje in vso globoko čustvenost v življenju koroških Slovincov.

»Na Žilipoljah, dragi France, ob pogledu na divno Rožno dolino, ko so šumeli do nas valovi penete Drave si se v naš navzočnost odločil za svojo poroko in našel v njej neskaljeno družinsko srečo. Videl sem pozneje tudi tvojo očetovsko srečo, ko si vzgajal svoji hčerki za enako, tiho rodbinsko harmonijo, kakor si živel v njej sam. V tvojem domu, na tvojem vrtu pod divnim koroškim zvezdnatim nebom smo se čutili kakor bratje, zanos in ponos nam je rasel in vlivali smo ga v nešteta druga srca, da so se vžgala in začela goriti v svetem ognju. Svet ni vedel, da je marsikatera ideja, ki je v vsi svoji čisti in privlačni lepoti šla med naše dobro ljudstvo, vznikla ob luninem svitu ob tvoji gorli strani. Izeti v tvoji družbi na gornjo Koroško, v Podjursko dolino ostanemo vsem udeležencem nezbrisani.

Doživel si med koroškimi Slovinci veselje in žalostne dni. Življenje te je naučilo trezno soditi. Nisi izgubil ravnotežja ne v veselju ne v žalosti. A ljubezen si ohranil

do groba. In ker si jo ljubil, Te je koroška majka zemlja vzela v svoje okrilje kot zvestega svojega sina in njena zvestoba je trdnejša kot granit.

Lep kraj si si izbral za večni počitek. Skoraj enako je oddaljen od Drave kakor od Vrbskega jezera. Na Tvoji duhi kljče na eno kakor na drugo stran, da je Drava slovenska reka in da šumijo valovi Vrbskega jezera še danes melodije, kakor so jih pevali Slovinci, ki so častili na Otoku boginjo Živo. Ljudje umirajo, a narodi živijo. Vrbsko jezero bo vedno spominjalo na pesmi, kakor jih je uglašil po slovenskih napetih košah, pa naj preteče sto in tisoč let. To narodno dušo, ki plava nad celo pokrajino, si vzljubil ti nad vse, njej si zvest ostal, v njo si se povrnil. Žalujemo nad Teboj, a obenem Te blagrujemo!

Dr. R. K.

Sport

Nogometni program SK Ilirije

Za tekoči mesec ima SK Ilirija v programu naslednje tekme: danes in jutri sodeluje v turnirju ZSK Hermes, in sicer igra danes z Jadranom, jutri s Hermesom ali Slovanom; današnja tekma absolutna v sestavi Miklavčič-Pleš, Beltram, Tavčar, Zupančič, Dekleva-Herman, Oman, Verovšek, Vodeb, Kreč. — Prihodnje nedeljo 13. t. m. igra revanšno tekmo s koroškim prvakom Villacher S. V., 16. in 17. igra z madžarskim prvakom M. T. K., ki velja za eno najboljših moštev na kontinentu; 20. naj bi gostovala v Ljubljani plzenjska «Viktoria», profesionalen češki klub; 27. t. m. gostuje Ilirija v Celovcu, kjer igra z Atlehtikssportklubom, za 29. se pogaja za drugo igro v Avstriji. — Dne 4. julija absolviru v Zagrebu prvenstveno tekmo z Gradjskim S. K.

Turnir žel. S. K. „Hermes“

Danes in jutri 5. in 6. t. m. na igrišču Ilirije.

Povodom železničarskega kongresa je organiziral Hermes zanimiv nogometni turnir, v katerem tekmujejo za razpisani pokal poleg Hermes prvak LNP Ilirija, Jadran in Slovan. V nedeljski program so vpletene dalje nekatere efektivne lahkotletske točke, n. sicer stafa 4 x 100 m ter ženska stafa 4 x 75 m. — Danes ob 17. uri se prične 1. kolo turnirja. Tekmujejo najprej Hermes in Slovan, nato ob 16.30 Ilirija in Jadran. Jutri igra ob 15. uri najprej premaganka iz 1. kola, nato zmagovalca odločilno tekmo za pokal. Poleg pokala, ki ga dobi zmagovalac nogometnega turnirja, je razpisanih še nekoliko nadaljnjih daril. Prireditve obetajo lep sport in zanimive tekme ter bodo gotovo našle v publiki mnogo odziva.

Hazena Maribor - Primorje

Jutri, v nedeljo, se vrši v odmoru lahkotletičnega izbirnega mitinga za Poljsko na igrišču ob Dunajski cesti prijateljska hazenska tekma med druž. S. K. Maribora in ASK Primorja. To bo prvi nastop mariborskih hazenašev v Ljubljani. Ta družina je v zadnjem času dosegla res lepe uspehe, da jo smemo radi tega prištevati k najboljšim družinam Slovenije. Igra s silnim elementom, s precizno kombinacijo in se odlikujejo zlasti njene napadalke z razantnimi strelci.

Družina Primorja letos še ni nastopala kompletno v Ljubljani in je svoje najlepše uspehe dosegla na izvenljubljanskih poljih, tako v Mariboru, Murski Soboti in v Trstu. Jutri nastopi v pojačani postavi. Tekma bo vsekakor lepa revija svežih sil, ki stopajo v Mariboru in v Ljubljani na plan.

Miting prične ob 15., hazenska tekma pa ob pol 17.

Izbirni miting za Poljsko

Znano je, da se vrši v kratkem veliki mednarodni miting v Varšavi, na katerega so povabljeni tudi jugoslovenski atleti. V to svrhu priredita ljubljanski in zagrebški lahkotletski podsavez izbirni miting, da do ločita naše najboljšie predstavnike za Varšavo.

Ljubljanski izbirni miting se vrši danes in jutri na igrišču Primorja, kjer nastopijo najboljši slovenski atleti tudi iz Maribora in Ptuja, tako da bo miting prav lepa sportska manifestacija.

Prvi del tega izbirnega mitinga se je vršil že na Telovo dopoldne, in sicer v tekni na 5000 m in na 200 m. Pri tekni na 5000 m so bili na startu naši najboljši tekači na dolge proge: Slapničar, De Reggi, Držaj Gabrček. Vodstvo teka je od začetka prevzel De Reggi, ki je vodil skozi do zadnjih 100 m. Za njim je tekel Slapničar (Primorje) v dirkanem položaju tempo, ne da bi potrebil nepotrebnih sil, ki si jih je prihranil za

čvrst sprint zadnjih 100 m, tako da je zmagal pred drugim De Reggijem (Ilirija). Na tretje mesto se je plasiral rekordar Držaj (Ilirija), ki očitno še ni v zadostnem treningu.

Pri tekni na 200 m je zmagal, kakor je bilo pričakovati, rekordar dr. Perpar (Primorje) v razmeroma zelo ugodnem času 23.5 sek. 11 m pred drugim. Kot drugi se je plasiral žilavi Stepišnik (Ilirija), sledila sta Zivanovič (Ilirija) in Vajbi (Primorje).

Tekmovanja se nadaljujejo danes ob 17.50 in jutri, v nedeljo ob 15. Zastopane so vse discipline, na startu bodo najodličnejši zastopniki slovenske lahke atletike. Varšavska tekmovalna bodo nekaka mala slovenska lahkotletična olimpijada. V nedeljo 6. junija se vrši med odmorom lahkotletičnih tekmovalj hazenska tekma med ISSK Mariborom in ASK Primorjem.

— Kolesarsko in motociklistično društvo «Sava» v Ljubljani priredi jutri izlet v St. Vid. Vršijo se društvene dirke: št. 1. «Sora», St. Vid, «Zarja», Zgornji Kašelj in «Sava», Ljubljana, na progi St. Vid-Kranj in obratno. Zbirališče na Sv. Jakoba trgu ob pol 2. popoldne.

— ASK Primorje kolesarska sekcija. Razpisane sta štafetne in dirkališčne dirke za dan 6. junija se vsled stalno neugodnega vremena prelože neprekidno na dan 4. junija 1926. 593/n

Dogodki po Jugoslaviji

V noči od četrta na petek to je 4. t. m. so doslej neznanj storilci vlomili v lokal trgovca Zorka na Bregu pri Ptuj. Lopovi so trgovino dobesedno do golega izropali. Škoda se ceni na 300.000 Din. O vlovu so bili takoj obveščeni orožniki. Tekom poizvedovanja se je ugotovilo, da je bila vlomilska tolpa verjetno iz Hrvatske. Vlomilci so blago odpeljali na vozovih. Šilih sled vodi proti Krapini. Nekaj predmetov so orožniki našli v bližini železniškega mostu v bregu. Tolpi so baie že na sledu. Drzen vlom je med prebivalstvom vzbudil obilo razburjenja, kajti v ptujski okolici so tatvine in vlomi na dnevnem redu ter je življenje prebivalstva stalno izpostavljeno nevarnostim.

V četrtek okoli 2. zjutraj je na Jančevji gori pri Selnici izbruhnil požar pri posestniku Martinu Mačku, ki je uničil hlev, stiskalnico in skedenj. Gasilci so stanovanjsko poslopje ter druge v bližini se nahajajoče objekte rešili. Gašenje je bilo zelo oteženo, ker v bližini ni nikake vode. Škoda je deloma krita z zavarovalnino. Zdi se, da je bil ogenj podtaknjen.

V Beogradu se je odigral v sredo zvečer tragičen dogodek, ki je zahteval življenje mladega gardnega častnika. Pred omenjeno hišo se je ustavil avtomobil znamke Fiat, ki ga je vozil sofer Petrovič. Malo popreje se je v avtomobilu odigrala krvava drama. V vozu se je ustrleli gardijski podporočnik Veljko Jovanović, katerega so našli že umirajočega.

Mesto revolucij Lissabona

Klasični deželi neprestanih revolucij sta v Evropi postali Grška in Portugalska, ki v tem pogledu že skoro tekmujejo s srednjeamerikanskimi republikami. Najslabša je vsekakor Portugalska, ki po strmoglavljenju zadnjega kralja Ma-

jočega, Jovanović se je ustrlel v desno senco. Pri nesrečnem poročniku so našli več legitimacij, dalje mal notes, v katerem je bilo napisano: »V spomin Velji dne 15. maja, Venecija-Kaja«. Pri njem so tudi našli pismo, v katerem se poslavlja od roditeljev proseč jih, da mu odpuste in navajajoč, da je tako moralo biti in da pač moramo vsi umreti. V pismu, naslovljenem na Kajo, navaja, da je ljubil samo njo in jo prosi, da mu oprost. Zdi se, da mladi podporočnik izvršil dejanje v duševni zmedenosti.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 5. junija 1926; katoličani: Bonifacij, Dobromil; pravoslavni: 23. maja, Mihailo; muslimani: 24. zilrida 1344; židje: 23. sivana 5686.

Jutri: Nedelja, 6. junija 1926; katoličani: Milutin; pravoslavni: 24. maja: Sim.; muslimani: 25. zilrida 1344; židje: 24. sivana 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama «Ladja Tenacity»; opera «Boris Godunov».

Kino Matica: «Potopljeno zlato»; Ljubljanski dvor: «Čez smrtni klanec»; Kino Ideal: «Kdo je morilec štirih deklet?».

Čajanka s plesom Ljubljanske trezne mladine; Akademski kolegij ob 17.

Promenadni koncert «Sloge» v Zvezdi ob 17.

Koncert Udruga narodnih železničarjev, Union, ob 20.

Nogometni turnir Hermes: Slovan, Jadran: Ilirija, igrišče Ilirije ob 16.

Izbirni lahkotletični miting za Poljsko, igrišče Primorja ob 15.30.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama «Vdova Rošlinka»; opera «Prodana nevesta».

Kino Matica: «Potopljeno zlato»; Ljubljanski dvor: «Čez smrtni klanec»; Kino Ideal: «Kdo je morilec štirih deklet?».

Akademija treznosti, Kino Matica ob 10. Cvetlični dan Materinskega udruženja.

Promenadni koncert «Drave» v Zvezdi ob 17.

Vrtna veselica narodnih železničarjev, Narodni dom ob 16.

Nogometni turnir Hermes, Slovan, Ilirija, stafa te v odmorih, igrišče Ilirije ob 16.

Izbirni lahkotletični miting za Poljsko, igrišče Primorja ob 15.

ISSK Maribor: ASK Primorje, hazena tekma, igrišče Primorja ob 16.30.

DEZURNE LEKARNE.

Sobota in nedelja: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Rošljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.42, vziđe jutri ob 4.14 in zaide ob 19.42.

Mesec vziđe jutri ob 2.16 in zaide ob 15.15.

Samo še danes
Henny Porten
V zagonetnem, interesantnem filmu
„Mož z brazgotino“ 1721
Velika senzacija je —
Kdo je morilec štirih deklet
? ? ? ? ?
Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Kino Ideal.

Jack London: Roman treh src

Bascom je stal med štirimi telefoni in zapovedal podrejenim agentom, naj začno kupovati na borzi vse, kar jim pride pod roko.

— Da, da! — je kričal — vse, kar kdo ponudi! Kupite vse, kar pride na borzo!... Kaj? Da, da, denar je v moji pisarni. Izplačamo lahko takoj poljubno vsoto v gotovini ali pa v obveznicah državne rente. Kdor hoče lahko dobi tudi v čekih Narodne banke... Samo preagratiti se ne smete... Prepustite del borznih operacij pomočnikom, da se prehitro ne utrudite... Da, da, kar brez skrbi kupujte vse. Pooblaščaj vas, da kupite prav vse, kar bo danes na borzi. — Kaj? Regana pokopljemo že jutri... — Torres je mrtev! — je pripovedoval ta čas Henry Morgan Francisu.

— Hura! — je vzkliknil Francis od veselja. — Poginil je kakor podgana v pasti... Prizor ni bil posebno estetičen, to mi že lahko verjameš. Tudi poglavar je poginil, in še... še nekoga je ugrabila smrt... — Pa menda vendar ne Leoncie? — je vzkliknil Francis in zgrabil Henryja za roko. Henry je odkimal z glavo.

— Morda Enrica Solano ali katerega simov?

— Ne, dragi moj. Tvoja žena — mrs. Morganovo. Torres, ta podla duša, jo je ustrelil. Imam pa še eno novico. Če bi bil oni Kitajec, ki prodaja tajnosti, bi zahteval od te milijon dolarjev za veselo novico. Tako jo pa izveš brezplačno tristo pravog! V sosedni sobi te čaka Leoncie. Predno pa stopiš pred njo, me moraš potrpežljivo poslušati, kaj ti povem.

— Kaj pa je, grom in strela? Le hitro na dan z besedo! — je vzkliknil Francis nestrpno.

— Pomiri se, dragi. Prinašam ti veselo novico. Najboljšo novico, kar si jih moreš želeli. Samo ne smeš se — stvar je namreč v tem, da imam sestro... — No, te čenče lahko obdržiš zase, — se je razjezil Francis. — Saj si mi nekoč že pravil, da imaš v Angliji sestre... — Ne razumeš me, dragi moj, je trdil Henry svoje. — Gre za novo sestro, ki se je rodila kot najkrajše ženska na svetu. In pomisli, prosim — rodila se je kot odrasla devojka. In ti se moraš poročiti z njo. Jaz vaju blagoslovim... — Neumnost! — S tvojo sestro se pa res ne poročim, pa naj bo še tako lepa in mikavna. — Ne, ne poročim se z njo, pa naj bo desetkrat tvoja sestra. Sploh pa ni na svetu ženske, s katero bi se poročil.

Bascom je ta čas še vedno stal pri telefonu in ponavljal venomer ista povelja:

— Kupujte, kupite vse, kar pride na borzo!...

— Ali bi ne mogli malo prenehati? — se je obrnil Francis k Bascomu. — To neprestano telefoniranje mi gre že na živce.

— Saj ne silim v vajine čenče — se je odrezal Bascom. — Zato bi prosil, da me tudi vdiva pustita pri miru tem bolj ker imam važne opravke — bogme, imenitna kaša se kuha... Da, da, le kupite vse kar smo prodali in tudi vse ono, česar nismo prodali.

Henry je nadaljeval smeje: — Reci kar hočeš, dragi Francis, poročiš se pa le z njo. Vem to tako dobro, da me nihče ne more prepričati o nasprotnem. Kar instinktivno čutim, da se poročiš. Stavim glavo, da bo ona tvoja žena.

— Jaz po stavim tisoč dolarjev, da se ne poročim.

— Velja! Ker pa sovražim soda števila, moram malo dodati tako, da bo tisoč enainpetdeset dolarjev. Zdjaj pa pojdi v sosedno sobo in si oglej nevesto.

— Je-li skupaj z Leoncio?

— Ne, sama s seboj je.

— Saj si vendar rekel, da je v sosedni sobi Leoncie.

— Seveda, seveda. Leoncie je namreč tu in ona sama te čaka. Nikogar ni pri nji. Sirota ko-

maž čaka, da te objame.

Francis se ni mogel več premagovati. Zdelo se mu je, da brije Henry iz njega norca.

— Kaj pa brbljaš? — je zamrmral in ga ježno pogledal. — Kaj misliš, da sem res tako neumen, da ne vem, kje se me drži glava. Enkrat praviš, da je v sosedni sobi tvoja nova sestra, drugič pa da je tvoja žena...

— Kdo ti je pa rekel, da sem oženjen?

— To je pa že od sile! Grom in strela, še eno mi blekni, pa te... — Ne, kar sam stopim tja in se pomenim z Leoncio. Ta čas pa spravi svoje možgane v red.

Francis je stopil k vratom, toda Henry ga je zadržal: — Samo trenutek še, dragi moj! Takoj spravi tvojo pamet na pravo pot. Saj nisem oženjen. Leoncie je namreč moja sestra in ona bo tvoja žena. Si razumel? — Nu, bratec, kdo je dobi stavo?

Toda Francis ga ni več slišal. Zaloputnil je vrata in planil v sosedno sobo. Henry se je obrnil smeje k Bascomu, ki je še vedno telefoniral: — Izplačeval bom še danes v svoji pisarni. Da, da, le kupujte, kupujte!... Kaj? Nič se nikar ne bojte. Denarja imamo dovolj, da lahko pokopljemo pet Reganov! — Takoj mi telefoniram sam: — kakšne rože bi rad imel pri pogrebu?...

Ureditev št. Jakobskega trga v Ljubljani

Trg je bil še nedavno eden najživahnejših v Ljubljani. — Razvoj mesta ga je pahnil v mrtvilo. — Arhitektonski ekstremi. — Jezuit Gruber. — Preureditveni načrti mestnega magistrata.

Trgi in ulice živijo svoje posebno življenje. Iz drobnih začetkov se razvije najprej mala ulica, nato se promet razmahne v pravo cesto. Stare pritičnice bajte se podirajo, na njih mesto prihajajo mogočne moderne arhitekture. Stanje nekega viška traja gotovo dobo let. Nato se promet koncentrirja na druge dele mesta, cesta propada najprej prometno. Pomalec zapade osamljenosti in sledi smrt, ki se ji pravilno dolgačasno. Enako je s trgi. Tu imaš trg, ki je še pred pol stoletjem predstavljal središče mesta, trgovsko in družabno city Ljubljane, čez 50 let je težišče mesta in prometa prenešeno na drug kraj. Okraj zamre, postane dolgočasen, neinteresan.

Približno tako usodo je doživel št. Jakobski trg in njegov okraj. Še pred dobrim polstoletjem je tvoril trgovsko središče našega mesta. Ob njem se je vzdigovala za tedanje čase prav čedna stavba sodišča v Stškem dvorcu. Pa še drugih palač je bilo tam okoli. Ze pred pol stoletjem so se brhke ljubljanske izprehajale na št. Jakobskem trgu in filitralne. Promenada je vodila od Mestnega do Starega in št. Jakobskega trga. Vse se je koncentriralo na št. Jakobski okraj. Razvoj ljubljanskega mesta je pozneje krenil v drugo smer. Št. Jakobski trg se je začel oddaljevati na periferijo. Prej najobljubnejši del mesta je začel zamirati in dandanes stojimo pred dejstvom popolnega prometnega in javnega mrtvila. Skoro nerodno ti je, kadar usmeriš korake preko trga, nekam otožno, hladno te pozdravljajo hiše in celo palače s tako dragoceno arhitekturo, kakor je ne najdemo v drugih delih mesta. In vendar ima trg prav čedno pozicijo, ne zasluži takega pridevka. Pač očitno moment, ki dokazuje, da treba kaj ukreniti.

Današnji št. Jakobski trg je bil pred 150 leti prav dobro zazidan. Tedaj pa je velik požar upelil dober del stavb in ustvaril današnjo razsežnost. Prvotno leseni most preko Ljubljanice je bil postavljen pred 100 leti. L. 1915. je bilo leseno ogrodje nadomeščeno z betonsko stavbo zelo originalne mehanike. Radi slabih stranskih temeljev so morali most bazirati na vertikalni pritiški. Preko cele struge Ljubljanice visi povsem samostojen betonski kvader. Od potresa naprej je trg postal še bolj zaključen kakor prej in živi samosvoje življenje. V Trubarjevi ulici takoj za mostom je stala pred nedavnim časom gostilna »Prešernov hram«. Sedaj se tam razprostira vrt Virantove hiše, sedaj palače ljubljanske poštne direkcije. Palačo je sezidal bivši jezuit Gruber, ki si je pred 150 leti postavil z Gruberjevim prekopom večer spomenik v našem mestu. Gruber je bil sploh zanimiva prikažen. Poučeval je mehaniko na takratni ljubljanski akademiji. Ko so se raznesli glasovi v nekih poneverbah, ki jih je baje zakrivil, je pobeignil v Rusijo, kjer je igral veliko vlogo. Par ruskih romanov ga slika kot junaka. Gruber je svojo palačo sezidal s povsem originalnimi idejami. Tudi za današnjo arhitekta pomeni na pr. stopnišče v tej hiši pravo mojstrsko delo, vredno študija in občudovanja. V podaljšku te hiše se nahaja druga Virantova hiša, zopet poštna direkcija. Nasproti št. Jakobski šoli se vzdiguje Stiški dvorec, kjer je še pred 20 leti bivala sodnija, dokler se ni prenesta v palačo na kralja Petra trgu.

Nekaj pa je, kar kvari št. Jakobski trg, namreč brezsmiseln arhitektonika št. Jakobske cerkve. Škofa Misije arhitekt Jeblinger iz Linca je pokvaril razne cerkvene stavbe v Ljubljani, med temi najbolj št. Jakobsko. Njegove hiše so take narave, da se ne dajo popraviti.

Ljubljanska občina, koje stavbeni oddelek vodi račune o ljubljanskih ulicah in trgih, da jim da napredujoč značaj, higijske temelje in čedalje ličnejši obraz, je v zadnjem času posvetila vprašanju preureditve št. Jakobskega trga veliko pažnjo. Glavno za preko za moderniziranje trga tvori cerkev. Preureditveni načrti morajo torej računati s tem dejstvom ter poizkušati preureditve izvesti v taki smeri, da se zakrije neugodna zunanost cerkve. Posebna težkoča obstoja nadalje v neizmerno veliki plošvi, kjer

se ob velikih naliivih tržejo cestišča in bo treba kanalizacijo izvesti s postavitvijo posebnih, ločenih ploskev. V načrtu je zgradba dveh cestišč ob vsaki strani spomenika, ki ostane kjer je. Za spomenikom bo napravljeno otroško igrišče, kar bo zelo dobrodošlo deci št. Jakobskega okraja, ki nima danes pravega izprehoda, ker treba ob Ljubljani podvojenega nadzora. Na zgornjem koncu trga po postavljen poseben zasod drevja. Zasod bo stal ob Rožni ulici in bo obstojal iz skupine lesenov, ki bodo tvorili na ta način tudi za oko zadovoljujočo in prijetno zaključitev trga. Sedaj ni nobenega razmerja med malimi hišicami Rožne ulice in pa ogromnimi masami št. Jakobske cerkve in hišnega kompleksa poštne direkcije. Vzdolž cerkve in proti št. Jakobski šoli po postavljena vrsta akacij, kar bo nerodno arhitektonika, cerkve precej zakrli. V kotu med cerkvijo in zvonicom pa bodo vsejali zajedavke. V Trubarjevi ulici vsade vrsto kostanjev, kar lahko trg proti Ljubljani prav prijetno in primerno zaključi. Vsi hodniki se bodo primerno markirali z granitnimi robniki in razširili. Današnja slika predločuje načrt, kako bo izvršena preureditev.

Preureditvena dela streme za tem, da se trg izpremeni za oko in da se mu da estetično lice. Končno bo urejen tudi promet, ker danes pasant ne ve, kam naj se umakne vseppek vozečim vprezam in vozilom.

Prepričani smo, da bo s temi preureditvenimi deli št. Jakobski trg in okraj zopet oživel, ker zaslužita i trg i okraj, saj spadata med kulturno najaktivnejše okraje našega mesta. Naloga mesta in države pa je, da resno razmišljajo o tem, kako bi se moglo dvigniti in ojačiti javno življenje št. Jakobskega okraja.

Za naš Jadran

Kongres Jadranske Straže v Beogradu.

V Beogradu se vrši kongres Jadranske Straže, ki mu prisostvujejo delegati iz cele države. Kralja Aleksandra zastopa admiral Prica. V podpredsedstvo kongresa je bil izvoljen tudi Slovenec dr. Fetich. Po običajnih formalnostih je povzel besedo generalni tajnik g. Alifirevič, ki je podal izjerno in zelo interesantno poročilo o ideološkem in vojnoubrambnem programu Jadranske Straže. G. Alifirevič je očrtal zgodovino bojev za Jadransko morje ter poročal o motivih, ki so privedli do ustanovitve Jadranske Straže. Predložil je takisto izjerno podatke v vojni in trgovinski mornarici Italije, Albanije in Grčije. Največji del predavanja g. Alifireviča pa je bil posvečen italijanski propagandi na Jadranu. Mnogi italijanski državni govorniki, da je vzhodni del Jadranskega morja italijanski in ne slovenski. Med italijanskim narodom se vrši sistematična propaganda, ki naj ga prepriča, da je vzhodna obala tega morja italijanska in da mora radi tega Italija postati neomejen gospodar Jadrana. Nič manj interesanten je bil referat g. Ivaničevića o naši obrambni moči na Jadranu. Poleg fizične moči nam je potrebna še kulturna propaganda med narodom, da mu pojačamo lastninsko zavest na Jadran. Italija ima sedem dobro organiziranih društev s preko 100 tisoč člani, ki vrše propagando za italijanski Jadran. Vsak mesec izide propagandna brošura, v kateri se brezobzirno dokazuje, da je vzhodna obala italijanska. Temu nasproti imamo svojo Jadransko Stražo, ki je razširjena preko cele države. Ako hočemo zaščititi naše interese na zunaj, moramo biti na znotraj jaki, kar dosežemo, ako ostanemo pri edinstvu. Kdor zavestno ali nezavestno ruši temelje edinstva, ta pomaga italijanski propagandi na Jadranu.

Na koncu se je govornikom zahvalil g. Ljuba Jovanović, predsednik kongresa, ki je dejal, da ne smemo precejevati svoje sile, da pa tudi naši sosede ne smemo podcenjevati naših sil v interesu miru in sprave v Evropi.

Med nekimi delegati se je pojavila želja, naj se Jadranska Straža prenese v Beograd.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Sobota, 5. junija: »Ladja Tenacity«. B. Nedelja, 6. junija: »Vdova Rošinka«. Na čast udeležencem železničarskega kongresa. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 7. junija: Zaprtlo. Torek, 8. junija: Puškinova proslava. Izv. Sreda, 9. junija: »Ladja Tenacity«. C. Četrtek, 10. junija: »Idioti«. D. Petek, 11. junija: »I. G. Borkman«. E. Sobota, 12. junija: »Ladja Tenacity«. A. Nedelja, 13. junija: Zaprtlo. Ponedeljek, 14. junija: »Jakob Ruda«. B.

OPERA.

Sobota, 5. junija: »Boris Godunov«. F. Nedelja, 6. junija: Ob 13. »Prodana nevesta«. Na čast udeležencem železničarskega kongresa. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 7. junija: »Večni mornar«. C. Torek, 8. junija: Zaprtlo. Sreda, 9. junija: »Glumači«, »Gianni Schicchi«. A.

Četrtek, 10. junija: »Boheme«. B. Petek, 11. junija: Zaprtlo. Sobota, 12. junija: »Trubadur«. D. Nedelja, 13. junija: »Grofica Marica«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 14. junija: Zaprtlo.

Gostovanje gđ. Debelakove

Gđ. Darinka Debelakova je sinoči gostovala v »Obitu gospe Warrenove« v vlogi Vivie. Mi imamo jako ugledno Vivie v g. Medvedovi. Zato je bilo gostovanje tem zanimivejšo. Gđ. Debelakova razpolaga z lepim kultiviranim organom in ima zelo naravno konverzacijo. Izpovedka je malo prehitro govorila, kar gre paš na rovaš male nervoznosti, ko je mlada igralka po absolutni viranju konservatorija in po tujih angažmanih prvič stopila zopet med domačine. Značaj Vivie je gostinja podala s točnim razumevanjem, ustvarila frizuro, kakor si jo je Shaw misliti mogel. Njena igra je tudi na soigralsko ugodno učinkovala in je bilo igranje vespolno na višku, kakor pri tem delu menda še nikoli. Dober gost ponavadi ugodno vpliva na domači ansambl; to se da opaziti na vsakem odru.

Posebno je Debelakova mogla razviti svoje talente v obeh velikih prizorih z materjo, kjer je v g. Nablocki imela najboljšo protigralko. Prominence te Vivie se je pokazala tudi v zadnjem aktu, kjer postane vloga vodilna. Doslej je ta akt pri nas kljub vsem naporom vselej nekam na kose razpadel in ostajal mrtev, da ne rečem nezanimiv in dolgočasen. Sinoči je močno in kot enota učinkoval.

Debelakovi sta bila poklonjena dva šopka, eden je bil od nekdanjih kolegov s Šentjakobskega odra. Jako lepi uspeh tega večera zbujajo željo, da bi nadarjeno mlado rojakinjo videli še v več vlogah, zlasti salsonske stroke, ki je njena prava domena.

M. Z.

Gledališki pregled

Hudožestveni glasbeni »Studio« je prišel iz Amerike in noče več v Petrograd. Balet se oba ravnatelja Stanislavski in Dančenko radi tega vprašanja sporekla. Dančenko noče na noben način več nastaj v Rusijo. Velik del »Studija« mu je ostal zvest, tudi Gorki in Šaljamov sta na njegovi strani.

Novi balet Diagileva »Romeo in Julija«, o katerem smo pred tednom poročali, je sestavljen po Shakespearjevi tragediji in ga izvajajo v obliki baletne skušnje, kar mu daje posebno pikantnost. Julijo predstavlja naša znanca Nikitina, Romeja Rus Livar, ljudske scene pa plešejo pod vodstvom Nijinske, sestre slavnega Nijinskega, ki se mu je pred leti omračil um. Naslove posameznih plesov mečejo z lučjo na platno in ti so: »Bal«, »Nourrice«, »Balcon«, »Paris« in »La Mort«.

V Parizu so izšla pisma in razgovori slavnega Duse pod naslovom: Schneider »Eleonora Duse« (Grasset, Pariz). Velika opera pripravila krstno predstavo Roger Ducassejeve opere »Orfej«.

Na Dunaju gostuje moskovska židovska gledališka trupa »Habima«; gostovanje ni posebno uspešno. Dočim le imel Anskiev »Dybuck« pod vodstvom Vahntanova prav lep uspeh, ni napravil Beer-Hofmannov »Jakobov sen« nobenega posebnega vtisa. — Dunajska muzikalna akademija je z velikim vspehom vpriporila Händlovega »Julija Cezarja«.

Mednarodni muzikalno-znanstveni kongres bo letos prvič po veliki zboroval in sicer od 23. t. m. dalje v Lübecku v Nemčiji. Za sokolski zlet bo imelo Vinohradsko gledališče v Prazi tale repertoar: »Palčova hčer«, »Strakonický dudák«, »Fidlovacka«, »Jan Hus«, »Smrt majke Jugovič« (premierra na Vidov dan 28. junija), »Sen kresne noči«, »Lucerna«, »Periferija«, »Cyrano de Bergerac« in »Otok velike ljubezni«.

V Beogradu izvaja srbsko-židovsko pevsko duštvo v Narodnem pozorišču Haendlov oratorij »Juda Makabejca«. Sodeluje operni orkester. Drama pripravila krstno predstavo izvirnega dela dr. Gj. Popoviča »Novi život«.

V Zagrebu vpriporijo »Rusalko« z Zikovo, novo Petrovičovo dramo »Zemlja«, »Fausta« itd. Po časopisnih vesteh se jesenj vrne na zagrebško opero altistka Gabriella Horvatova, zdaj članica praškega Divadla. S 1. avgustom je odpovedan angažman cel vrsti dramskih igralcev, med njimi tudi Freudenreichu, ki pa ima že polno pokojnino. Zagrebška publika ga bo vendar težko pogrešala.

V Osijeku gostuje ga. Poličeva danes v naslovni vlogi »Grofica Marice«. — Osijski novosti sta Straussova opereta »Te-rezina« in Savoirjeva komedija »Osma žena«.

Goriško dramatično društvo gostuje v Tolminu s »Kraljem na Betajnovi«. A ljubljanska drama bo igrala k večjemu še no 14. t. m. — Del igralcev z gg. Ju-

Prosveta

vanovo in Rogozom na čelu se pripravila na počitniško turnejo po Sloveniji.

Mariborsko gledališče je klub pozni sezoni vpriporila še premijero znane komedije »Kozarec vodec«.

Nove revije

»SRPSKI KNJIZEVNI GLASNIK«. V 1. junjski številki prinaša ta odlična srbska literarna revija poleg originalnih in prevedenih leposlovnih pripisov Radoje Jankovića, Selme Lagerlöf, Mirka Koroljice, Franja Alfireviča in drugih v dobrem krklečnem prevodu pod rubriko »Iz najnovejših slovenske lirike tri pesmi A. Novčana, umrla ga Srečka Kosovela in Vinka Koška. Al. Vidaković zaključuje svojo študijo o modernni angleški poeziji, Ivan M. Jovanović pa pričenja velezanimivo razpravo iz naše novejšje zgodovine »Od ultimata do vojne« (1914). V svojih pregledih razpravlja med drugim o angleškem strajku, o poljskem prevratu, o razstavi srbske »Lade«, beogradski ljudski univerzi itd. »Srpski Književni Glasnik«, ki je znan kot ena najodličnejših literarnih revij, izhaja dvakrat na mesec, stane na leto 180 Din in se naroča v Beogradu, Skopljska ulica 9.

Majska številka »ZVONČKA« ima pestro, bogato vsebino in bo gotovo navdušila mlade čitatelje. Uvodoma prinaša »Zvonček« E. Ganglovo pesmico Maribor, Josip Vandroč nadaljuje s svojo planinsko pripovedko »Koceljeva osveta«, istaklo Stric Pavle s svojimi izprehodi po Beogradu, Marija Lamutova prinaša »Naš bratec Igor Grudinski« (življenjepis s podobo), Josip Jeras pa nadaljuje povest »Deklice iz preteklosti«. Tudi ta številka »Zvončka« prinaša več mitičnih pesmic ter zaključuje s priljubljenim »Kotičkom Dobropolskega«. »Zvonček« izhaja vsak mesec in velja za celo leto 25 Din, posamezna številka 2,50 Din. Naroča se v Ljubljani, Franciška ulica 6.

»LOVEC«. Junjska številka te naše edine lovske revije prinaša poleg nove mesečne priloge »Naši psi«, ki je glasilo Kinosloške zveze v Ljubljani, med drugim sledečo vsebino: ing. Anton Šivic »Naselbina Kozorogov v Karavankah«, ing. Vojko Kopričnik »Lov na lisice«, dr. Avgust Munda »Lov z umetno muho«. Slede kot običajno poročila iz »lovskega nahrbtnika« ter »erbarske mreže«. »Loves« velja letno 60 Din in se naroča v Ljubljani, Strossmayerjeva ulica 1. Člani Slovenskega lovskega društva dobivajo list zastoji.

Izšla je že junjska številka »JADRAN, SKE STRAŽE«, lepe in ugledne naše pomorske revije. Poleg številnih leposlovnih in literarnih prispevkov, znanstvenih razprav in strokovnih poročil prinaša krasne in uspele ilustracije naših pomorskih krajev, značne posnetke in slike o naši mornarici ter uvo doma slika ozdravelega predsednika »Jadranske Straže« don Juraja Biankinja. »Jadranska Straža« stane letno 100 Din, poedi na številka 10 Din in se naroča v Splitu, Boticjeva Poljana 2.

Izšel je 5. zvezek »CASA«, namstvene revije Leonove družbe. Zvezek prinaša tri razprave: Naša poljedelska statistika. (Dr. A. Gosar); Bistvo in pomen občine in njen odnos do države. — (Dr. A. Vebler, Maribor). — Slavinja. Apostel kranjski in Istre. (Dr. Jos. Mal.) Slede članki in razprave iz kulturnega življenja, verstvo in verstvena filozofija, zgodovina in jezikoslovje, zemljepis, iz medicinskega slovstva itd. — »CASA« izhaja vsak drugi mesec in velja 60 Din, za dijakke 40 Din na leto.

Smernice Vidovičevega kluba in šole v Ljubljani

V svesti si, da je temeljita izobrazba eno največjih bogastev naroda in posameznika, je ustanovil v Sarajevu Miljenko Vidović svojo srednjo šolo. Ker Slovenci sami, za enkrat še ne utegnemo začeti samostojne šole in samosvojega pokreta, smo se priključili Vidoviču. Naša sedanja šola je samo pomoč slovenskim učencem Vidovičeve dopisne šole.

Naš daljni cilj pa ostane: ustanoviti pristno slovensko srednjo šolo in slovenski prosvetno-vojni pokret v okviru Vidovičevih načel.

V Sloveniji se je vršilo in se še vrši ogromno prosvetno, manj vzgojno delo. Vendar so to raztresena hotenja, ki ne prinašajo zaželenih uspehov.

Slovenski narod in slovenski človek mora vzrasti sam iz sebe in tvoriti v svojem bistvu in hotenju popolno enotnost. Zlasti delo raznih ljudskih visokih šol je pokazalo, da je predhod od osnovnošolske izobrazbe kljub samozobrazbi prevelik in da mora posredovati med višjo stopnjo najprej celotni srednješolski nauk, ki je v svojem jedru prvovrstna enota. Šele absolutu ljudske srednje šole je mogoče razumeti in popolnoma prevzeti sodobno kulturne težnje.

Da je mogoče srednješolsko snov predelati v zadosti širokem in globokem obsegu v dveh letih, izhaja iz sledečih razlogov: učenci so odrasli in imajo veliko življenjsko izkušnjo ter izobrazbo; stoječi sredi življenja vedo ceniti vrednost prosvete in duhovne popolnosti, manjka jim le sistematičen pregled in enoten vid klasične izobrazbe in vzgoje.

Ti učenci, po življenju zreli možje, si žele izobrazbe in omike in so globoko hvaležni zanj, ter zlasti vredni nje razširjevalci in apostoli.

Prišli so časi, da je človeku, možu slovenske korenine, potrebna srednja šola, kakor mu je časi zadostovala osnovna.

Gre za čim višjo kulturno in etično iz-

obrazbo vsakega Slovenca, in še posebej vsake Slovenke, za čim višjo kulturno stopnjo slovenskega naroda in za čim večje harmonično duhovno bogastvo izvirne slovenske kulture.

To so naše smernice. V Ljubljani, dne 3. junija 1926.

Odbor Vidovičevega kluba: Hugo Bajuk, abs. phil. predsednik; Stevo Lehpamer, dr. uradnik, podpredsednik; Vladimir Kravos, strokovni tajnik, tajnik; Ivan Zorjan, uradnik OUZD, blaginjak. Učiteljski zbor: Hugo Bajuk, abs. phil. voditelj in učitelj slovensčine in zgodovine; Franjo Anšič, akad. slikar, učitelj opisne geometrije; Angela Kravosova, učiteljica za francoščino in sibohrvaščino; Ciril Arko, stud. phil., učitelj matematike, fizike in zemljepisja; Vinko Bernik, stud. chem. učitelj kemije in latinščine; Borut Vrščaj, stud. med., učitelj prirodopisja.

Kolesa!

samo pri Gorcu

Palača Ljublj. Kreditne banke

Na čast udeležnikom železničarskega kongresa sta v nedeljo v ljubljanskem Narodnem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 3. se poje v operi Smetanova opera »Prodana nevesta« v sledeči zasedbi: Marinka — gđ. Zaludova, Janko — g. Knitl, Kecal — g. Rumpel, Vašek — g. Kovač. Ostale vloge so v rokah gg. Potučkove, Ribičeve in Rospasove ter Janka, Mohoriča, Perka in Sublja. Pri predstavi sodeluje tudi baletni zbor. Opero dirigira g. Balakta, režira Bučar. — Drama pa vpripori isti dan zvečer ob 8. Golarjevo narodno igr »Vdova Rošinka« z Juvanova, Cesarjem in Kraljem v glavnih vlogah. Obe predstavi sta ljudski pri znižanih cenah. Udeleženci kongresa imajo tudi znižane cene. — Predprodaja vstopnic v soboto in nedeljo pri dnevi blaginji in operi.

Razstava Gorup-Jakac. Poročilo, ki smo ga objavili o razstavi Gorup-Jakac, je napisal priznani naš kritik in pisatelj g. Miran Jarc, kar je v naši četrtkovi številki pomotoma izostalo.

Narodno gledališče v Zagrebu razpisuje mesto pianista, ki bi bil zaposlen kot korepetitor baleta, zbora in ev. solistov. Plača 2500 dinarjev mesečno. Nastop služb. 15. avgusta 1926. Reflektanti se morajo osebno prijaviti v tajništvo gledališča do 15. junija od 10. do 12. ure popoldne.

Žarnice

Osram — vsakovrstne najceneje

J. Gorec, palača Kreditne banke.

Film

Pri nas in drugod

Ta teden smo imeli v Ljubljani pester program ameriških, nemških in francoskih filmov. Izmed ameriških je omeniti sicer že več let staro, a še vedno izborna veselolgo »Charlie kot vojak«. Kot celota igra sicer nima posebnega smisla, sijajni pa so posamezni Chaplinovi prizori. Starejšega datuma je tudi »Kraljica mode« drugi, ameriški film, ki nam ga je prinesel »Dvor«. Oba sta dobro »potegnila«.

V Matici smo imeli poleg dobrega ameriškega pustolovskega filma »Medeni tedni v zraku«, solidno in dobro nemško delo »Strast«. Film je izdelek berlinske »Ufa«, po vsebini sicer malo preveč sentimentalno, romantičen, režijsko in tehnično pa prvo vrsten. V Lilliani Harwey je Ufa odkrila nov talent, ki obeta še mnogo. Sedaj predvaja Matica učinkovito »Potopljeno zlato«, film ameriške provenience, Dvor pa vrti repertoar pomorskega filma »Otok izgubljenih brodov«. Ideal je imel izključno nemški repertoar. Igral je po »Rosenkavaljerju« »Pepelnico«, oficirski tragedijo, ki je baje zelo ugaljala, za tem pa senzacijsko dramo »Mož z brazgotino« ali »Kdo je morilec starih deklet«. Henny Porten, ki nastopa v glavni vlogi, je zopet dokazala, da živa v Ljubljani veliko popularnost, kajti film je žel velik uspeh. Mnogo je k temu pripomoglo dejstvo, da je bil film posnet po senzacionalnem romanu lanskega leta na Dunaju umorjenega pisatelja Huga Bettauera.

V Mariboru so se predvajali filmi: »Monsieur Baucuire«, slika iz dvorskega življenja za časa Ludvika XV. (Paramount), »Ljubljeneč gločincev«, »Pat in Patachon kot muzikant«, »Požigalec«, veselolgo »Kevston kot ognježarec« in drugi del »Zadnjih dnevo Pompejev«.

Zagreb je imel zopet pretežno ameriški repertoar. Na sporedih so bili: »Leteti kovboji«, »V brezmejnem južnem morju«, filmska opereta »Pustolovščina policista Johnny« (z Miltonom Silsom, »Blazneži v temi« (Ruth Miller), potem »Sestra Beata« itd. — Na Dunaju je vzbujal pozornost film »Amundsenov polet na severni tečaj«, ki pa seveda ne predstavlja letošnjega poleta, ampak lanskega. Dalje so se predvajali filmi »Ena noč ljubezni«, »Polsvila«, »Milijonska pesta«, »Ljubav, lopovi in briljanti«, »Kongmark«, »Muhe lepe žene«, »Njegovi si novci«, »Vojna furija in pohlep«. (Film o umoru nadvojvode Frana Ferdinanda in njegove soproge v Sarajevu.) Zulejka, zvezda Sahare, »Revija lepih žen«, »Sedmi fantiček«, »Mali Napoleon«, »Plesalka Hagar«, »Gosja žena«, »Zlata riba« itd.

Velika pustolovna filmska igra

POTOPLJENO ZLATO

polna različnih senzacij na vodi in pod vodo je dosegla pri včerajšnji svoji premjeri velikanski uspeh. — Velezanimive scene se vrsto druga za drugo in držijo gledalce v napetosti od začetka do konca. — Naravni posnetki iz morskih globlin ter zahrbtni boj za sice lepe Marry in milijonski zaklad, ki leži v morskih globlinah so glavni momenti tega senzacionalnega filma.

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

«Elitni kino Matica» vodilni kino v Ljubljani Telefon 124.

NE POZABITE, da bo jutri v nedeljo najslajnejša zabava v **Kino Idealu**. Prišli bodo enkrat tudi na račun vsi strastni plesalci in plesalke, kajti predvajal se bo film

PLESALEC MOJE ŽENE

Oglejte si prekrasne razstavljene slike. To je film — izborna komedija o plesu in zakonski nezvestobi, elegance in sijajne zabave, jazzbanda in temperamenta

**KINO
IDEAL**

Zabavali Vas bodo pikantna

MARIA CORDA navdušena plesalka
ubogi, njene muhe **MIHAEL VARKONY**
prenašajoči mož **WILLY FRITSCH**
njen plesalec

Ker je veliko prostorov že sedaj rezerviranih za jutri, svetujemo, da si vstopnice preskrbite popreje, kajti naval bo velik. **KINO IDEAL**.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. junija 1926.

— **Kraljev poset v Parizu.** Kakor poroča »Balkanradio«, je oficijelni poset našega kralja Aleksandra I. v Parizu odložen na poznejši čas. Razlogi za to so v tem, ker bo povodom kraljevega obiska na svetovni način podpisana prijateljska pogodba med Francijo in Jugoslavijo, ki pa zdaj še ni gotova za podpis.

— **Spremembe v železniški službi.** Prenehanje so: k. direktorji držav. železnice v Ljubljani dosedanj uradnik v Ljubljani glavni kolodvor Josip Primc, iz Poljčan v komercialni oddelki ljubljanske direktije postajenačelnik Fran Rožman, v Poljčan za postajenačelnika dosedanj postajenačelnik v Logatcu Ivan Vidovic, od ljubljanske direktije v kulinico v Mariboru kor. kol. Franc Kačar, iz Moškanjcev v Dopolje Lendavo postajenačelnik Anton Škrobar, iz Ptuja v Moškanjce postajenačelnik Franc Petek, iz Ormoža sekcija Ptuj za nadzornika proge v Vuzenico sekcija Maribor kor. proga Peter Toplak, za nadzornika proge Kranj-Tržič, sekcija Ljubljana dosedanj nadzornik proge v Stični, sekcija Novo mesto Franc Bernik. Vpokojeni so pri direktiji državnih železnic v Ljubljani Ferdinand Stibel-Mordaks, Jos. Pipan, Julij Sporn, Franc Javnik, Franc Šušteršič, Lovro Komedič in Alojzij Amon.

— **Iz sodne službe.** Vpokojen je pisarniški ravnatelj pri okrožnem sodišču v Mariboru Josip Kraševac.

— **Iz našega državljanstva so izstopili** Friedrich Wirt iz Ljutomer, Richard Robnik iz Sv. Lovrenca na Pohorju in Alojzij Lang iz Očinja.

— **Tako je oproščen »Klub Jugoslovenskih rezervnih oficijerov«** v Mariboru.

— **Iz zdravniške službe.** Pri splošni bolnici v Ljubljani so imenovani: dr. Marija Stuehec za zdravniško-prilivnico, dr. Rajner Baslin in dr. Josip Ivanšek za zdravniško-prilivnico, dr. Edvard Fajdiga in dr. Čiril Porekar pa za zdravnika-volonterja.

— **Gospodarsko odlikovanje.** Poročajo nam: Dne 29. maja t. l. je imela v Milanu svoj kongres Unija mednarodnih veleposlov. Skoro vsi veleposli člani Unije, so bili zastopani po svojih predsedstvih ali posebnih delegatih, ki so člani uprav posameznih veleposlov. Ljubljani veleposeljem ni mogel poslati na kongres svojega posebnega delegata, ker stoji baš pred otvoritvijo letošnjih prireditelj. Zastopal pa je Ljubljanski veleposeljem naš milanski konzul g. Bogdan Smiljanović. Kongres je otvoril g. senator Nava, predsednik milanskega veleposelja, in bivši minister nacionalne ekonomije, ki je bil soglasno izbran tudi za predsednika kongresa.

Pri volitvah centralnega odbora Unije mednarodnih svetovnih veleposlov je bil poleg delegata veleposelja v Ljubljani v Bordeaux soglasno izvoljen v centralni odbor tudi predsednik Ljubljanskega veleposelja g. Franjo Bonač. To odlikovanje, ki je bilo izkazano predsedniku Ljubljanskega veleposelja je znak uvaževanja naše gospodarske institucije v inozemstvu in bo gotovo tudi s tem dvignjen gospodarski ugled naše države.

— **Prihod francoskih gostov v Beograd.** V Beograd so včeraj prispeli francoski parlamentarci in člani pevskih društev »Orpheum« iz Grenobla in »Harmonia« iz Lyonsa. Francoski parlamentarci, industriji in pevci, skupno okrog 400, so prispeli s posebnim vlakom. Sprejem na kolodvoru je bil veličasten. Francoske goste so pozdravili člani vlade, zastopniki Narodne skupščine in zastopniki Jugoslovenskega novinarskega združenja, kakor tudi zastopniki različnih poslovnih korporacij. Pred kolodvorom se je zbrala ogromna množica ljudi, od kolodvora na Terazije pa je tvorila do 50.000 broječa množica veličasten spah. Ministrski predsednik Uzunović je pozdravil francoske goste s kratkim nagovorom v francoskem jeziku. Francozi so odgovarjali z vzkliki »Živela Jugoslavija!« Živel Beograd!

— **Uvedba obveznega zaznamovanja vozil.** Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi, da bo vozila imeti izza dne 5. jul. t. l. vsako vozilo, namenjeno za prevažanje tovora, na vseh državnih cestah in na ohih javnih cestah, ki so v državni oskrbi, na ozemlju bivše vojvodine Kranjske, kolikor spada to ozemlje pod ljubljansko oblast, leseno ali pločevinasto tablico, na kateri treba označiti ime, priimek in bivališče njegovega posestnika, če pa ima kdo več vozil, tudi številko dotičnega vozila. Namesto posestnikovega imena in bivališča se bo lahko označil na tablici tudi naziv poslastva (graščina) ali obrtnega podjetja. Tablica iz lesa ali pločevine bo morala biti najmanj 18 cm visoka in 30 cm široka ter na lahko viden način pritrjena na levi strani vozila med prednjim in zadnjim kolesom. Tablica bo morala biti popleskana s trajno črno barvo, črke in številke, najmanj 5 cm visoke, pa z neizbrisno belo barvo. Ako bi tablice ne bilo mogoče pritrčiti na vozilo, se bo lahko pritrčila četudi manjša tablica iz pločevine na levo stran (komat) leve upravljalne ročice. Ta določba se ne nanaša

na gospodarska vozila, ki se rabijo takojno v okolici dotičnega občinskega ozemlja (kraj, kjer je gospodarstvo).

— **Desetorica Slovencev-rekrutov 2. č. šol.** bataljon glavne avto komande v Beogradu se najiskrenje zahvaljuje za prav dobrodošli zlatnik, ki smo ga našli te dni v kosi Vašega izbornega »Zlatorog«-mila, katerega smo kupili pred odhodom k vojakom. Obrnili smo ga v najboljši namen. Rabili, kupovali in priporočali bomo vedno Vaše »Zlatorog« terpeninovo milo! — S pozdravom! Vinko Kržišnik z 9 tovariši!

— **Stjepan Radić v Dalmaciji.** V Dubrovniku je 4. t. m. prispel predsednik HSS gosp. Stjepan Radić ter takoj odšel v Podgorico, kjer ostane poldrugi mesec na odmoru.

— **Konferenca voditeljev meteoroloških zavodov.** Na inicijativno prosvetnega ministrstva se vrši danes v Sarajevu konferenca voditeljev vseh meteoroloških zavodov v naši državi. Na dnevnem redu je vprašanje reorganizacije meteorološke službe v naši državi.

— **Poset naše dece v Čehoslovaki.** Pod predsedstvom prosvetnega ministra Miše Trifunovića, ki je predsednik Jugoslovensko-čehoslovaške Lige v Beogradu, je bila včeraj konferenca, na kateri so razpravljali o posetu naše dece na Čehoslovaško. Večja skupina dece odide na počitnice v Čehoslovaško, iz Čehoslovaške pa pride v Dalmacijo in Primorje večje število česke dece.

— **Demonstracije v Plzinu.** Praški listi poročajo o demonstracijah, ki so jih priredili socijalisti in komunisti proti čehoslovaškim fašistom. Na glavnem trgu je prišlo do resnega spopada in so socijalisti potem s kamni napadli policijo. Šest policijskih stražnikov je bilo težko ranjenih. Policija je aretirala 12 oseb. Socijalisti so demonstrirali in vzklikali »Smrt fašistom!« Končno se je policiji posrečilo razgnati demonstrante.

— **Hud deževen svetnik je sv. Medard,** ki pade na 8. dan junija. Boje se ga najbolj kmetje, ker velja o njem pregovor: Če na Medardovo dan dežuje, dežuje potem celih 40 dni. Ker pade v to dobo košnja, je za kmetovalce vreme teh dni velike važnosti.

— **Počitniško potovanje v Nemčijo, Holandijo in na Češko.** Kakor smo že poročali, obišče »Prohuda« v času od 18. julija do 6. avgusta Nemčijo, Holandijo in Češko. Na tem svojem potovanju se ustavi med drugim tudi v Düsselndorfu, kjer je letos velika higijenična razstava. Dalje je na povratku sprejet v program obisk Hamburga, Berlina, Drazdov in Praga. Prijave sprejema še do 10. junija »Prohuda«, gospodarski odsek, Ljubljana, Resljeva cesta 13-15, za Maribor in okolico dr. Ivo Šestan, Cankarjeva ul. 1-1. in za Celje in okolico Rado Pečnik, Vrazov trg 1. Pri omenjenih gospodih se dobe tudi vse potrebne informacije.

— **Dopisna šola za višjo žensko izobrazbo.** Vidovčeva šola v Sarajevu bo otvorila dopisno šolo za višjo žensko izobrazbo. Šola, ki bo trajala 10 mesecev bo imela v svojem programu sledeče važne predmete: družabnost, problem zakona, domačinstvo, telesna in hišna estetika, vzgojo dece, teoretični poduk (zgodovina, gramatika, računstvo itd.). Informacije za to šolo daje pismo tajnik Vidovčevega kluba: Vladimír Kravos, Ljubljana, Narodni dom. Za odgovor je priložiti znamko. Tudi daje informacije ustmeno ob uradnih urah.

— **Rogaška Slatina je naše najbolj renomirano zdravilišče** proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekt!

— **Podpornemu društvu slepih so darovali:** g. Josip Guzelj, Skofja loka Dm 100, g. Jože Kurent poštni upravnik v p. z ženo v počaščenje spomina umrle gospe Barbare Jereb posestnice na Gmačnici pri Komendi Dm 100. Kredni zavod za trgovino in industrijo tu, (nadzorstveni svet) v počaščenje blagopokojnega V. Bračiča, ravnatelja Južne železnice v p. mesto venca Din 300.—. Vsem plemenitim darovalcem izreka najprisrčnejšo zahvalo odbor.

— **Novomeški zobni atelje Filipa Ogriča** je zaprt do konca tega meseca.

— **Trdovratno zabasanje, katar debelega črevesa, napenjanje, bolečine v kolkih, zastajanje krvi, zlato žilo, vsakovrstne nečistosti kože** odstrani raba prirodnih groščic »Franz-Josef«, po majhen kozareček zjutraj in zvečer. To izpričujejo zdravniški strokovnjaki, da voda »Franz-Josef« učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa. Dobiva se po lekarnah in drogerijah.

— **Krasna izbira najnovjših bluz** Kristof-Bučar, Ljubljana, Stari trg 81-T

Občudujemo jo vsled njene lepe opreme. Poželimo jo vsled njenega izvrstnega okusa. Slavimo jo vsled njenega poetičnega imena našo »MIRIM« čokolado. 100/T

Iz Ljubljane

— **Iz Slava 16. artiljerijskega polka.** Danes dopoldne je 16. artiljerijski polk na svečan način proslavil spominski dan, ko so baterije polka leta 1919 prvokrat stopile na Gosposvetsko polje. V kapeli vojašnice so darovali katoški, pravoslavni in muslimanski svečenik službo božjo, kateri so poleg vojaštva in častnikov prisostvovali veliki župan dr. Vilko Baltič, gerenta gg. Turk in Likozar, tukajšnji konzularni zbor, finančni delegat dr. Šavnik, predstavniki raznih avtonomni oblasti in uradov itd. Po službi božji je vojaštvo defiliralo, zbranim gostom na čast pa je bila prirejena dobra zaskusa. Vojaštvo je bilo pogoščeno, popoldne pa se vrši vojaška veselica.

— **Iz Igralski dan.** Pred par dnevi smo poročali, da se vrši v nedeljo 27. t. m. Igralski dan. V okviru tega v dobrodelne namene prirejenega dne, se vrše razne prireditve in sicer: v nedeljo 13. t. m. ob 11. dopoldne, v slučaju slabega vremena pa prihodnji dan 14. t. m. ob 18. pod okriljem sportnega kluba Ilirija nogometna tekma, 20. t. m. ob 11. dop. v opernem gledališču matineja in na oficijelni Igralski dan 27. t. m. cvetlični dan. Pri nogometni tekmi sodelujejo lani drame in opere, pri matineji operni solisti, kapelniki, člani drame in cel operni zbor. Aranžman cvetličnega dneva je prevzelo z ozirom na plemeniti namen Igralskega dneva T. k. d. Atena. Čisti dobiček vseh teh prireditev je namenjen zidavi Irlskega doma Srbov, Hrvatov in Slovencev, v katerem naj bi našli bolni in onemogli člani Udruženja gledalcev svoje zatočišče. Vse ljubitelje gledališča prosimo, da se teh prireditev udeležijo kar v največjem številu in s tem dokažejo naklonjenost napram stani, ki je leto in dan tolmач naplemenitejši umetnosti. Ni je skoro kulturne prireditve, kateri ne bi pripomogli člani našega gledališča do umetniškega in materijskega uspeha in dolžnost nas vseh je, da se jim ob tej priliki oddolžimo.

Pomagajmo jim, da si zgrade čimprej svoje zatočišče, ki naj jim v najtežjih urah nudi gostoljubno streho.

— **Iz Ruski dan v Ljubljani.** Ne pozabite, da se v torek 8. junija ob 20. vrši v dramskem gledališču ruski koncert in dramski večer v pomoč ruskim invalidom in Ruski Matiji. Pri koncertu sodelujejo: g. Caletova, Kun, Poličeva, Smolenska, Thierryjeva, Tuljakova (ples), Žaludrova; g. Betetto, Holodkov, Golovin (ples), Knittel, Kováč in Orlov. Pri klavirju dirigenti: g. Balatka, Neffat in dr. Švara. V enodejanki A. Čehova »Medved« nastopajo: g. Nablocka, g. Osipovič in Golovin. Predprodaja vstopnic se vrši v operni gledališki blaginji.

— **Iz Cesto na Spodnji Poljanah** in oba hodnika od nje so pretekle dni regulirali od Ambrozevega trga do vojašnice. Hodniki so dobili robnike.

— **Iz Promenadni koncert v Zvezdi:** prireditelj danes, v soboto, ob 17. nar. žel. glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom kapelnika gosp. Julija Bučarja. — Spored: 1. Flotow: Alessandro Stradella — uvertura, 2. Ziehrer: Barzun in svila — valček, 3. Rubinstein: »Asra« — pesem, 4. Wagner: Potpuri iz opere »Lohengrin«, 5. Dvorak: Slovanski ples št. 6.

— **Iz Vodstvo po razstavi J. M. Gorupa** in Bož. Jakca v Jakopičevem paviljonu pod Tivolijem se vrši v nedeljo, 5. t. m. ob 11. ur dopoldne. Vodi in predava dr. Stanek Vurnik.

— **Iz Napredno gospodarsko in politično društvo za dvorski okraj** ponovno vabi svoje člane n adanašnji skupni izlet na Lanišče. Godzina pot čez Golovec-Orle-Lišiče. Lanišče je zelo prijetna in zanimiva. Zbirališče pri šentjakobskem mostu. Odhod točno ob pol 2. pop. Povratek z večernim vlakom, ki odhaja ob 8.17 s Skofelice.

— **Iz Podoficirsko podporno društvo** ljubljanske garnizije priredi v soboto, 5. t. m. točno ob 20. v Mestnem domu zabavni večer s plesom in šaljivo pošto. Vstopnine prosto in brez posebnega vabila. Za obilen obisk se priporoča — Odbor. 585-n

— **Iz Člane »Jugoslov.-čehoslov. Lige«** v Ljubljani opozarjamo na izredni občni zbor danes v soboto ob 20. v prostorih društva »Kazino« v II. nadstropju. Dnevni red: volitev predsednika.

— **Iz Ljudski koncert** na Taboru se vrši v nedeljo 6. t. m. dopold. ob 10.—12. ure.

— **Iz Javna telovadba Sokola I.** je v nedeljo 6. t. m. popoldne. Začetek ob pol 4. pop. Ob treh je koncert vojaške godbe, ob šestih zvečer velika ljudska veselica (Sotori, ples, radio, itd. itd.)

— **Iz Jutri v nedeljo popoldne** h Gradu v Zg. Kašeli Veselica prost. gasilnega društva. Za zabavo, dobro pijačo in izvrstno jed se ni bati.

— **Iz Mestna zastavljavnica** ljubljanskega naznanja, da se vrši tomesočna dražba v mesecu oktobru 1925 zastavljenih predmetov v četrtek 10. junija ob 15. uri popoldne.

— **Iz Prostovoljno gasilno društvo** na Laverce priredi jutri popoldne veliko vrtovno veselico s srečolovom na vrtu g. Ivana Ogrina. Obenem bo blagoslovljenje novega gasilnega doma. V slučaju slabega vremena se vrši proslava 13. junija. Ljubljanski izletniki, pohitite na Laverco! 591-n

— **Iz Radio-klub v Ljubljani** priredi v ponedeljek dne 7. t. m. ob 8. zvečer v svojih prostorih na velesjemu svoj 3. debatni večer. Nadaljevala se bo razprava o postavitvi visokih anten in o odpravi tramvajskih motenj. Vljudo vabimo člane, radio-amaterje in ostalo občinstvo, ki se zanima za razvoj radio-tehnike.

— **Iz Izlet društva »Pravnikar«**, ki je bil napovedan za to nedeljo na dan 6. junija na Tolst, Celjsko kočjo in v Celje, se zaradi slabega vremena ne bo vršil.

— **Iz 4. izlet umetnostno-zgodovinskega društva** se vrši ob lepem vremenu v nedeljo, 6. t. m. pod vodstvom Dr. F. Steleta na Vrhniko in Koren. Sestanek ob 7.30 na glavnem kolodvoru.

— **Iz Za Jugoslovensko Matico.** Samo Hubad, učenec III. razreda deške vladnice je daroval za J. M. Din, ker se ni mogel udeležiti sprejema »mladinskega dne«. Dijaški VIII. razreda II. drž. real. gimnazije so zbrahi za J. M. Din 65.—. Hvala! Posnemajte!

— **Slovensko ribarsko društvo v Ljubljani** odda nekaj tisoč komadov sušicega zaroda. Interesenti naj sporoče naročila čim prej Okrajnemu ribarskemu odboru v Ljubljani.

— **Iz Dan Rdečega križa.** Podmladek Rdečega križa na državnih realki v Ljubljani priredi v nedeljo 6. junija ob 10. dopoldne v realni telovadnici akademijo, na katero se tem potom vabijo prijatelji šolske mladine.

— **Iz Društvo »Treznost«** v Ljubljani vabi na proslavo dneva treznosti, ki se vrši v nedeljo 6. junija ob 10. dopoldne v Kinu Matici. Priredi se »Akademija« z nagovori, deklaracijami in glasbenimi točkami, pri katerih sodeluje tudi ga. Lovsetova. Vstopnina 4 Din. Vstopnice pri blagajni »Kina Matic«.

Iz Celja.

— **c Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

— **c Razpisani porotni slučaj pri celjskem okrožnem sodišču.** Za poletno porotno zasedanje, ki se prične v ponedeljek, dne 7. junija, so razpisani sledeči porotni slučaj: ponedeljek 7.: Daniel Ajster, uboj; torek 8.: Ernest Hogl in Martin Jurhar, poverba ter Valentin Sajko, tatvina; sreda 9.: Franc Salamon, uboj in krivo pričevanje in Fr. Hriberšek, tatvina; četrtek 10.: Vinko Vasle, umor (pri Zg. Ponikvi); petek 11.: Josip Kokol ter Marija in Josip Steiner, umor (v Kasazah pri Petrovčah).

— **c Ribarsko društvo v Celju** je imelo 29. maja svoj občni zbor. Iz poročil društvenih funkcionarjev je bil razviden lep napredek tega hitrega sportnega društva. V odbor so bili izvoljeni gg.: nadz. Cernej, Diehl, Zdošek, Zorko, Tramšek, Mejavšek, Kokoli, dr. Roš, Lemaič, Bračič, Burger in Lavrenčič.

— **c Letovanje v Celjski koči.** V Celjski koči je letoviščarjem, ki bi želeli preživeti tudi dlje časa v planinskem zraku in miru, na razpolago sedem prenočišč. Pojasnila se dobe v drogeriji »Samitas«.

— **c Smrtina kosa.** V Slancih pri Teharju je umrl g. Karel Stiglic, posestnik in gostilničar. Rani je bil dolga leta v Celju plačilni natakav v kavarnah. N. p. v. m!

— **c Nova knjigarna v Celju.** Slomškova tiskovna zadruga v Celju je dobila dovoljenje za knjigotštvo.

— **c Še peta tiskarna v Celju?** Po Celju krožijo govorice, da se namerava v Celje preseliti Mohorjeva tiskarna iz Prevalj. V tiskarniške namene namerava baje adaptirati Kosovo hišo v Prešernovi ulici. Koliko resnice je na teh govoricah, bodo pokazali prihodnji teden.

— **c Uto za šrambo mesarskih stojnic** namerava zgraditi mestna občina Na okoli. Pogoji, stroškovniki in načrt so pri mestnem stavbnem uradu v uradnih urah na vpogled. Pomudniki naj vložijo svoje ponudbe najkasneje do 16. junija pri mestnem magistratu.

Sokol

Velike prireditve Sokola I. na Taboru v nedeljo 6. junija.

Vsi ideálni napori napredno vzhodno Ljubljane veljajo v zadnjih letih velikemu delu nove sokolske zgradbe, ki nima primere v zgodovini javnih društvenih zgradb. Sokol I. vabi na svoj državni dan vso napredno javnost. Članstvo naj odene slavnostni kroj. Vsi izkazujejo s številno navzočnostjo simpatije in moralno oporo delu in požrtvovalnosti velike narodne ustanove za povzdigo naravnega in telesnega zdravlja v našem narodu!

V Ljubljani, 5. junija 1926.

Odbor Sokola I.

— **Iz Sokol Ljubljana II.** priredi v nedeljo 13. junija ob pol 7. uri na svojem letnem telovadišču na Prulah javno telovadbo, pri kateri nastopijo vsi oddelki. Sodeluje god-

ba dravske divizije. Po telovadbi ljudska veselica. K obilni udeležbi vabi odbor vsa bratska društva in sokolstvu naklonjeno občinstvo.

— **»Ljubljanski Sokol«** naznanja svoje članstvu tužno vest, da je preminul njegov dolgoletni član in soustanovitelj »Sokol« skega društva v Novem mestu brat Anton Virant. Naša dolžnost je, da ga spremimo na poslednji poti. Zbirališče članstva jutri, v nedeljo, ob 4. popoldne pred hišo žalosti, Gorupova ulica 12. — Kroj civilni z znakom. — Zdravo! Odbor. 596/n

— **Iz »Ljubljanski Sokol«** obvešča javnost, da je bil radi slabega vremena priprava preložiti svoj javno telovadbo, ki je bila prvotno določena na 3. t. m. na četrtek 10. t. m. ob pol 7. zvečer na letnem telovadišču pod Tivolijem. — Zdravo! Odbor.

Sokolska župa Ljubljana

V nedeljo dne 6. junija se vrši v Trbovljah župni zlet Celjske sokolske župe, ob kateri priliki se pa tudi otvori sokolski dom v Trbovljah, v tem našem največjem industrijskem kraju. Dolžnost naša je, da počastimo to izredno požrtvovalnost članstva sokolskega društva v Trbovljah s čimvečjo udeležbo.

Nadalje pa proslavi tudi 6. junija najstarejši in najagilnejše društvo v Kranju 30. letnico društvenega obstoja. Izkažimo čast našim vrlim Gorenjcem, predvsem Kranjčanom, ki so si pred letom zgradili svoj pomolni Narodni dom, s tem, da se udeležijo te izredne proslave v čimvečji številu.

Na podlagi sklepa župnega starestinstva vabimo vse članstvo onih društev, ki nimajo ta dan svojih prireditev, ali ki se ne udeležijo prireditve sosednih društev, da se udeležijo ene ali druge slavnosti, ako ni mogoče v velikem številu, pa vsaj z deputacijo, kajti spomniti se moramo izrednih dogodkov v Sokolstvu tudi izven meja naše župe!

Zdravo!
Župno starestinstvo.

Iz Maribora

— **Glavna skupščina »Ljudske univerze«** v Mariboru se vrši 14. t. m. ob 8. zvečer v mali kazinski dvorani. Stari odbor bo poročal o pretekli seziji in sledila bo izvolitev novega odbora. Kdor se ni član, lahko postane še na večer obnega zboru proti vplačanju članarine 12 Din. Prosimo za mnogobrojno udeležitev, kakor to zasluži ta pomembna kulturna institucija.

Italijanske intrige na Balkanu

»Berliner Tageblatt« razpravlja o odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter objavlja kratko informacijo iz Aten, ki omenja:

— **Hladni odnosi,** ki so zopet nastopili med Jugoslavijo in Italijo, se dnevno odražajo v balkanskem tisku. Z ozirom na pariška pogajanja o varnostni pogodbi med Jugoslavijo in Francijo podčrtavajo atenski listi zmago Pariza nad Rimom, ki je preteklo leto poskušal, da Jugoslavijo pridobi zase proti Franciji in da jo popolnoma spravi pod Mussolinijev vpliv. Ni še jasno, ali je g. Ninčić, ki se je prej eksponiral za zbližanje Italije in Jugoslavije, zapustil to politično smer radi pritiska hrvaških in slovenskih krogov, ali pa iz drugih razlogov. V nobenem slučaju se ne more prikriti dejstvo, da je Italija začela reagirati proti jugoslovenski politiki v Albaniji, na Bolgarskem in v Parizu. Zanimiva je izjava italijanskega državnega podtajnika g. Grandija, da bo Italija podpirala Bolgarsko v vprašanju inozemskega posojila za begunce. Ta izjava prihaja baš v trenutku, ko g. dr. Ninčić zahteva v Zenevi popolno razorožitev Bolgarske. Italija je v tem vprašanju zavzela Bolgarski naklonjeno stališče. Potrebno je tudi pripomniti, da obmejni konflikt, ki je bil te dni ob bolgarsko-grški meji, ni izval večje reakcije od strani Grške. Doim je prejšnji obmejni incident izval velik diplomatski spor, se je ta popolnoma na tihem poravnal, čeprav so bolgarski komiti umorili dva grška državljana in enega grškega vojaka. Načelnik grškega generalnega štaba je sam povdaril, da je ta obmejni slučaj brez vsakega političnega značaja.

Mussolini pritiska na Pangalos, da Grčija spremeni svoje stališče napram Bolgarski in da svojo politiko akomodira napram Sofiji tako, da ostane Jugoslavija izolirana. Diplomatski zastopnik g. Mussolinija v Atenah je opozoril grško vladu na možnost, da bo beograadska vlada mnogo bolj popustljiva in bo zmanjšala svoje zahteve, ako bo izolirana. Mussolinijeva vlada poskuša z vsemi intrigami v Sofiji in v Atenah, da oslabi položaj Jugoslavije.

Novega »Ber. Tageblatt« s tem svojim člankom ne pove dosti, zanimivo pa je dejstvo, da spoznavajo dvorezno italijansko politiko napram nam že tu di v inozemstvu.

Moda

Na potu k letoviškemu plesu...

Bilanca poletne mode

Poletna moda kaže brez dvomá tendenco večjega povdarka ženskega značaja. Vsa je duhteča, cveteča; življenja kipi kakor cvetka na vrtu. Vedno bolj so priljubljena široka krila z bogatimi godeji, volani; gornji del obleke seveda je še vedno tesen in se mikavno oprijemlje stasa.

Izbire za individualni okus je nebroj. Tunika se pojavlja v novih variantah in so zlasti prikladne za priljubljene kompozicije iz dvojnega blaga. Ljubko in mladostno učinkujejo obleke à la princesse. Zemperska obleka s plisiranim krilom je še vedno najljubša za posel in sport. Mnogo možnosti za niansiranje nudijo ovratniki in rokavi; učinkovito so plisirani ali visoki volanski ovratniki, ki tvorijo mičen okvir zdravemu mlademu obrazu. Modni favorit je plastron, okrašen z robci, pliši, gumbi, riši. V zadnjem času se pojavljajo tudi nežni telovniki iz svilene krepke ali organdije.

Skratka: poletna moda se razvija v pravcu, ki ga je lahko vesel ženski in moški svet.

Kopalna čepica

Je po možnosti iz istega blaga kakor kopalni plašč, ali pa mu vsaj v barvah odgovarja.

Damske obleke letne, najmodernejše, že od Dn 75 naprej; reform predpasniki iz listra, kleta in krečona od Dn 30 naprej se dobe pri F. in GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Damska moda in Pavel

Nova možka moda: v sranci in spodnjih hlačah.

Na železniški postaji berlinskega predmestja se je te dni dogodil prav siten incident. Pri blagajni se je pojavil mlad mož v sami sranci in spodnjih hlačah. Hotel se je peljati v sredino Berlina na najboljudejši trg, menda da se tamkaj pokaže v svoji nenavadni toaleti. Med prisotnim moškim in ženskim svetom je padlo precej hihota na račun »elegana«, ki pa se očitno ni zmenil za mnenje svojih sobratov in sester ter je vzdržno zahteval vozni listek. Blagajnik je moža odklonil, nakar se je prikazal stražnik, ki je Pavla odpeljal na bližnjo stražnico. Že med potjo se je Pavel prepiral s stražnikom in zahteval, naj ga pusti pri miru, saj da ni slabše obločen kakor marsikatera žena.

Na policijski stražnici so moža temeljito zaslišali in ugotovili, da je precej vinjen in da se je bil pravkar sprl z ženo, ki ga je pognala od doma. V razjarijenosti si je mož privoščil šalo in se hotel odpeljati v sami sranci in spodnjih hlačah v mesto, da vprizori škandal.

Moža so stregli s trdo posteljo in primernim postom, nakar so ga odpeljali na dom k ženi. V zaporu je spal kljub junju v sami sranci in spodnjih hlačah, da na ta način okusi lepoto in divnost svoje najnovejše toalete. Nezvesti gospod in njegov nezvesti kužek.

O ženskah in ljubezni

Sv. pismo nam ne pove, da je bila Eva lepa, pač pa pravi, da je bil Adam navdušen, ko jo je zagledal. Ženski vpliv na Adama se je pričel v trenutku, ko je Bog Evo ustvaril. Ta vpliv se je nadaljeval tudi potem, ko sta prva človeka grešila, zakaj Bog je pustil ženski lepoto in privlačnost, Bog je ustvaril žensko za moško srce in moško srce za žensko.

Kadar je hodila najznamenitejša grška hetera Frina po atenskih ulicah, so vsi mimoidoči občudovali njeno lepoto. Kadar se je kopala, so jo primerjali z Afrodito, ki se dviga iz vode. Apel in Praksitel sta študirala njene poteze in kretnje, da jih naslikata na platnu in

otelesita v marnorju. Največjo slavo je dosegla Frina takrat, ko se je udala znamenitemu govorniku Hipereidu in k parju Praksitelu. Hipereid je tako ljubil to žensko, da je nastopil v njeno obrambo na javni obravnavi, kjer so jo hoteli obsoditi zaradi krivoverstva. Zagovarjal jo je pred atensko poroto in vpisal ves svoj govorniški talent, da jo reši. Ko pa vse njegovo prizadevanje ni pomagalo, je z drzno roko odgnil njene divne grudi. In presenečeni sodniki si hetere niso upali obsoditi. Tako je zmagała ženska lepota celo pred poroto.

Druge grška kurtizanka Aspazija je bila tako lepa, da je očarala najodličnejše Grke, kakor Perikla, Sokrata, Demona itd. Perikla je ujela v svoje mreže, tako da je na stara leta zapustil svojo ženo in se poročil z njo. V svojem domu je zbiral Aspazija odlično družbo državnikov, filozofov, pesnikov in umetnikov.

Tudi srednji vek pozna ženske, ki so imele neomejen vpliv na znamenite moške. Tako je slovita Formarina očarala slikarja Rafaela, Vittoria Colonna kiparja, arhitekta in slikarja Michel Angela, Laura je bila Petarki isto kot Beatrice Danteju, namreč »plamen, ki požira obenem pa sveti kot sonce in poganja v cvetje vse rastlinstvo«.

Vse, kar je organizirano in kar živi, je podvrženo ljubezni. Ljubezen je čista in sveta. Ljudje se ne morejo otresti erotičnega čustva, ker se z njim rode in umirajo. To čustvo je vsemogočno in večno. Moški in ženske žrtvujejo ljubezni tretjino svojega življenja in dela.

Popoldanski klobuček

iz črne bengalske slame in okrasni čapljinih peres.

To in ono

Šaljapin v Londonu

Pravo senzacijo vzbuja v Londonu gostovanje znamenitega basista Šaljapina, ki nastopa v gledališču Covent Garden v naslovni vlogi italijanske opere »Mefisto«. Naval k predstavam je tako velik, kakor ga London še ni videl.

Prvemu Šaljapinovemu nastopu je prisostvovala tudi kraljevska družina. To je bil prvi slučaj, da se je pojavil kralj po smrti kraljice matere Aleksandre v večji družbi. Predstava je bila svečana. Udeležili so se je vse plemstvo. Gledališče je bilo že več dni poprej popolnoma razprodano. Večina občinstva je prenočila pred gledališčem, da bi prišla drugi dan pri predprodaji vstopnic na vrsto. V predprodaji so samo najdražji sedeži. Ostale vstopnice se dobe pri gledališki blagajni in tako čakajo ljudje celo noč, da pridejo na vrsto. Ljudje nosijo s seboj jestvine, kavo v termosteklenicah, stolčke in celo fotelje, v katerih ponoči dremljejo. London je zdaj že varen teh prizorov in nihče se ne čudi, da tabore ljudje ponoči okrog gledališča. Angleži pravijo temu taborišču »ocas«. Može se zabavajo pred gledališčem s tem, da čitajo novice in pišejo pisma, ženske pa šivajo. Občinstvo kratkočasijo tudi pevci, ki prepevajo na hitro roko zložene pesmi in pobirajo napitnino.

Tako živi londonska gledališka publika pod milim nebom že več dni in znameniti Rus je junak dneva. Njegov nastop v »Mefistu« smatrajo za najboljšo vlogo in kdor še ni slišal Šaljapina, ni pravi Londončan. Te dni prispe v London prezident francoske republike Doumergue. Gledališče Covent Garden priredi visokemu gostu na čast svečano predstavo. Igrali bodo opero »Mefist« s Šaljapinom v naslovni vlogi.

Javno mnenje

je, da si je mogoče res izborna in obenem najcenejša oblačila nabaviti samo pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

Iz življenja duhovite primadone

Znameniti ameriški novinar Avery Strakosch, ki je pisal večinoma samo za umetnike in jim delal pravo ameriško reklamo, opisuje v »New York Herald« zanimive doživljaje iz svojega novinarskega delovanja. Kot dober poznavalec ameriških razmer je rad pomagal tujim umetnicam. V Ameriki še ne zadostuje evropski sloves. Ameriška javnost hoče imeti nekaj posebnega, senzacionalnega in originalnega.

In tako je dobil Strakosch pod svojo klijentelo neko operno pevko, ki je prispela v Ameriko z običajnim bambastom. Šlo je za to, kako bi zaslovela tudi med ameriško publiko. Kakor vse primadone, je imela tudi ona bogato zbirko draguljev. Iz Evrope je pripeljala tudi mnogo španskih umetnin, s katerimi je okrasila svoje stanovanje. In Strakosch se ni mogel odločiti za običajni trik, da bi jo na videz okradel in opisal senzacionalno tatvino njenih draguljev v ameriških listih. Iz zadrege mu je pomagala primadona sama in sicer na zelo originalen način. Z novinarjem sta se domenila, da ostane primadona v umetniškem muzeju po možnosti tudi potem, ko ga zapro. Predno pa odide v muzej, priredi doma družabni večer in povabi mnogo gostov.

In res so se gostje ob določenem uri zbrali. Lahko si mislimo njihovo presenečenje, ko so opazili, da gospodinje ni. Zahtevali so, naj jim Strakosch pojasni, kaj se je zgodilo. Poklicali so igralnico komornico, ki je povedal, da je odšla gospa v umetniški muzej. Nastalo je splošno razburjenje. Gostje so ugibali, kaj se je moglo pevkii pripetiti. Telefonirali so na policijo, ki je dala muzej pozno v noč odpreti. Primadono so našli in odpeljali domov. Tako je bilo vsaj na papirju zopet vse v redu.

Med vožnjo v muzej se je primadone že opravičila.

Družba zamišljene krave je Nastjo nekoliko ženirala in zato je vprašala plaho:

— Kaj res mislite z njo tako-le... capljati?

— Zakaj pa ne? Žival je žival. Sicer pa tudi nimam nikogar, da bi mu jo zaupal.

Enja Plintusov o duhovitosti ni imel pojma. Zato se sploh ni zavedel, kako komičen je bil prizor, ko so stopili z mestnega parka on, Nastja in krava.

Nasprotno, mamečji izgledi bogastva so mu stopili pred oči, a Nastjin obraz se je vedno bolj izgubljal v teh načrtih in nadah.

Nastja je namršila obrvi. Vprašujoče se je ozrla na Enjo in spodnja ustnica ji je zadrla.

— Čujte, Enja... Vi me torej nečete spremiti domov?

— Rade volje. Zakaj bi vas ne spremljal?

— Kaj pa... krava?

— Krava vas vendar nič ne ovira.

— Kaj res mislite, da pojdem po mestu s takim žalnim sprevedom? Saj se mi bodo prijateljice rogale, paglavci bodo kazali s prsti za menoj.

dona spomnila, da je pozabila svoj talisman. Pozvala je šoferja, naj se vrne in ko se je peljala mimo parka, je zagledala mladega, lepega in bogatega prijatelja. Muzej in talisman sta bila takoj pozabljena. Novinar je prišel ob določenem času k nji, da bi igral dogovorjeno komedijo, pa je našel primadono v objemu bogatega ljubimca, katerim sta se nekaj dni nato poročila. V sosedni sobi so pa gostje zaman ugibali, kaj je z gospodinjo. Komedijska policija in muzejem je bila izmišljena.

Ameriške zanimivosti

Številne žrtve avtomobilov. — Strahovita kriminalna kronika. — Tornado nad Chicagom.

Lansko leto je znašalo število oseb, v Zedinjenih državah ubitih in povzročenih od avtomobilov 25.000, okoli 700.000 pa jih je bilo več ali manj ranjenih. Zdi se, da število avtomobilski nesreč tekom letošnjega leta ne bo nič manjše, marveč, da bo celo preokračeno. Največ nesreč se primeri v New Yorku, v Chicagu in Filadelfiji. V Chicagu je bilo do konca maja t. l. od avtomobilov povzročenih in ubitih 300 oseb. Težka nesreča, ki je žal zahtevala smrt naše rojakinje, se je primerila zadnje dni v preteklem mesecu. V Central-parku je avtomobil, ki ga je šofirala ga. Spillman, zavozil v skupno ljudi, ki so stali na ulici. Pri nesreči je bila ubita naša rojakinja Evelina Lešnik, stara 22 let, njen otrok pa je pri sunku odletel daleč od avtomobila in so ga težko poškodovanega prepeljali v bolnico. Spillmanova, ki je bila aretirana, je izjavila, da se je nesreča primerila zato, ker se je neki drugi avtomobil zaletel v njenega, nato se je onesvestila in kaj se je zgodilo potem ne vé. V večji se je hotela Spillmanova obseliti.

Predzadnji nedeljo je bil v Chicagu krasen dan. Vse ulice so bile prenapolnjene avtomobilov z izletniki, ki so švigali semtertja. Seveda tudi to pot ni bilo brez človeških žrtev. Avtomobili so do smrti povozili 7 oseb, med temi 3 otroke, mnogo pa jih je bilo ranjenih.

Paralelno z žrtvami avtomobilov padajo tudi žrtve zločincev. Kriminalistika v Ameriki zavzema naravnost strahotne dimenzije. Število zločinov se množi dan za dnem, tudi v tem oziru prednjačita New York in Chicagu. Zlasti brezupne so razmere v Chicagu. Ropi in poboji, napadi in umori so na dnevnem redu. Kronika beleži vsak dan po par slučajev roparskih napadov in drugih zločinov. Dne 22. maja so maskirani banditi pri belem dnevu napadli neko delavnico, ustražovali 26 delavcev in uradnikov ter odnesli razne dragocenosti v vrednosti 15.000 dolarjev (Din 800.000). Napadalcu so pobegnili v avtomobilu. Skoraj istočasno so na eni glavnih cest trije banditi napadli blagajnika neke družbe ter odnesli 14.000 dolarjev.

Ko sta se zakonca Herbert Graves, prodajalec zemljišč in njegova žena ponoči vrnila domov, sta ju napadla dva zakrpana lopova, ki sta bila skrita za omaro. Prvi je ustrelil Gravesa v nogo, drugi pa je udaril ženo Gravesa s samokresom po glavi. Bandita sta ju nato zvezala in jima odnesla za 25.000 dolarjev dragocenosti.

Nad Chicagom je nedavno divjal silen tornado, ki je povzročil ogromno škodo, med drugim je trpelo škodo tudi več naših rojakov. Tornado je najbolj prizadel predmestje Harwey. Vihar je v zraku zajel letalca Rosa Kirkpatricka. Zračni vrtnec je treščil letalo v globino in letalec je obležal mrtev. Tornado je raz 30 hiš odnesel strehe, uničil jih je bilo nebroj garaž, električne naprave so bile porušene, tako da je bil velik del mesta tri dni v temi. Nad 50 kleti, v katerih prebivajo ljudje, je bilo pod vodo. Tornado je dvignil in odtrgal hišo našega rojaka Stoniča. V hiši se je nahajala njegova 19letna hčerka Helena, ki je bila pri tem težko poškodovana. Med viharjem je padala debela toča. Povzročena škoda se ceni približno na 1 milijon dolarjev (55 milijonov Din).

Arkadij Averčenko:

Usodni dobitek

Najbolj me jezi to, da poreče ta ali oni nergavi čitatelj, ki bo čital mojo povest, z zopornim kategoričnim glasom: — Tak slučaj v življenju sploh ni mogoč!

Jaz pa vam pravim, da je tak slučaj v življenju mogoč. Čitatelj bi seveda lahko vprašal:

— Kako pa morete dokazati? Kako naj dokažem, da je tak slučaj mogoč? O, Bože moj! Cisto enostavno: tak slučaj je mogoč zato, ker se je res pripetel.

Upam, da drugega dokaza ne bo treba.

Kaj pa je tu nenavadnega? Saj prireajo društva javne tombole. In kdo pravi, da ni med dobitki včasih tudi glavne vabe v obliki krave? Vsak človek, ki kupi srečko, lahko zadene to kravo. Zdjaj se menda razumemo.

V mestnem parku nad široko reko se je vršila povodno žeganja velika ljudska veselica z raznimi atrakcijami. Med njimi je bila tudi tombola z bogatimi dobitki, med katerimi je bila živa krava, gramofon in samovar.

Veselica je dosegla sijajen uspeh, in vse je kupovalo srečke. Uslužbenec tovarne za škrob Enja Plintusov in ideal njegovega mizernega življenja Nastja Smerih sta prišla na veselico v trenutku, ko je bilo veselje na višku. Oglevala sta si že vse privlačnosti, polovica srečk je bila že razprodana, ko je Nastja naenkrat potegnila svojega spremljevalca za komolec, rekoč:

— Kaj praviš, Enja, ali bi ne kazalo poizkusiti srečo s tombolo? Kdo ve, morda pa zadeneva.

Vitez Enja ni ugovarjal.

— Nastja! — je dejal svečano. — Vaša želja mi je ukaz:

In že se je prival k tomboli.

Liki Rotschild je vrgel predzadnjo krono, nato se je obrnil in ponudil svoji spremljevalki dve srečki, rekoč:

— Izbirajte! Ena je moja, druga pa vaša.

Nastja je dolgo razmišljala. Napolnjenost je vzela prvo srečko, jo pogledala in zamrmrala razočarano: »Prazna!«. Nasprotno je pa Enja Plintusov radostno vzkliknil: »Zadel sem!«.

Zaljubljen jo je pogledal in zašepetal:

— Če je ogleдалo ali parium — za podarim vam.

Nato se je obrnil k paviljonu in vprašal:

— Gospodična! Kaj je zadela št. 14?

— 14? Trenutek, prosim... To je krava! Kravo ste zadeli.

In vsi so čestitali srečnemu Enji in Enja je takoj spoznala, da so v življenju vsakega človeka trenutki, ki jih ni mogoče nikoli pozabiti.

Vpliv bogastva in slave je tako strašen, da je celo Nastja izgubila v Enjinih očeh prejšnjo veljavo. Prišlo mu je na misel, da bi mu mogla slajšati življenje druge dekle — ne Nastja.

— Povejte mi — je vprašal Enja, ko se je vihar navdušenja in splošne zavisti nekoliko polegel. — Ali smem takoj vžeti svojo kravo?

— Prosim. Morda jo hočete prodati? Za 25 rubljev jo vzamemo nazaj.

Enja se je od srca zasmejala.

— Tako, tako. Sami pišete, da je krava vredna najmanj 150 rubljev, meni pa ponujate 25? Ne, iz te moke ne bo kruha... Dajte mi mojo kravo in konec besedi.

V eno roko je vzel vrv, s katero je bila krava privezana za roge, z drugo roko je potegnil Nastjo za komolec in dejal ves navdušen:

— Pojdiva domov. Nastenika tu

sva že opravila.

Družba zamišljene krave je Nastjo nekoliko ženirala in zato je vprašala plaho:

— Kaj res mislite z njo tako-le... capljati?

— Zakaj pa ne? Žival je žival. Sicer pa tudi nimam nikogar, da bi mu jo zaupal.

Enja Plintusov o duhovitosti ni imel pojma. Zato se sploh ni zavedel, kako komičen je bil prizor, ko so stopili z mestnega parka on, Nastja in krava.

Nasprotno, mamečji izgledi bogastva so mu stopili pred oči, a Nastjin obraz se je vedno bolj izgubljal v teh načrtih in nadah.

Nastja je namršila obrvi. Vprašujoče se je ozrla na Enjo in spodnja ustnica ji je zadrla.

— Čujte, Enja... Vi me torej nečete spremiti domov?

— Rade volje. Zakaj bi vas ne spremljal?

— Kaj pa... krava?

— Krava vas vendar nič ne ovira.

— Kaj res mislite, da pojdem po mestu s takim žalnim sprevedom? Saj se mi bodo prijateljice rogale, paglavci bodo kazali s prsti za menoj.

— Pa naj bo... — je dejal Enja po daljšem premisleku, — vzemiva izvoščka. Trideset kopejk mi je še ostalo.

— Kaj pa... krava?

— Kravo priveževa zadaj.

Nastji je šinila kri v glavo.

— Zdjaj pa res ne vem, za koga me smatrate. Morda bi mi celo svetovali, naj zajašem vašo kravo?

— Mislite, da je to zelo duhovito?

— je vprašal Enja prezirajoče. — Sploh se pa čudim: vaš oče ima štiri krave, vi se pa še ene bojite kakor vraga.

— Mar je niste mogli pustiti v parku do jutri? Kaj mislite, da bi jo kdo ukradel, ka-li? Saj ni kdove kakšen zaklad.

— Kakor hočete, — je skomignil Enja z rameni. — Če vam moja krava ni všeč...

— Torej me nečete spremiti?

— Kam pa naj spravim kravo? V žep je vendar ne morem vtakniti!

— Ah, tako? Pa ni treba. Saj pridem domov tudi sama. Jutri pa ne smete priti k nam.

— Izvolite, — je zamrmral Enja užaljeno. — Tudi pojutrišnjem ne pridem in sploh me več ne bo, če...

— K sreči ste našli primerno družbo!

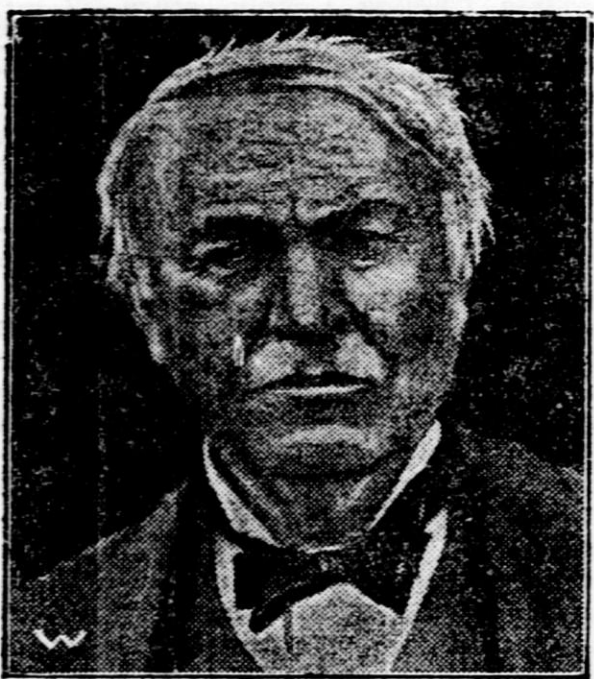
Nenavadna zgodba

V pariškem predmestju Argenteuil se je zgodil slučaj, o katerem poročajo pariški listi prav obsežno. Dogodek na sebi je zelo priprost, toda njegov nauk tako globok, kakor knjiga modrosti.

Stari privatnik je namreč sklenil, da se odkrija svojega kučka in da ga vtopi v Seini. Da stvar ne postane preočita, je privatnik izbral zgodnjo jutranjo uro in odšel s kužkom do reke ob 4. zjutraj. Tam se je ustavil na najbolj pripravnem mestu, stopil na rob pločnika, pograbil kučka in ga zalul v reko. Mož je računal, da kuček pade v vodo in ker ni nikoli plaval, da kmalu utone. Ni pa računal z drugo možnostjo, to je s samim seboj. Ko je namreč kučka zalul v vodo, se mu je spodtaknilo, tako da je sam tebeblil v vodo. O jo, stari privatnik ni znal plavati. Obupno je gledal za kužkom, kako je plaval po reki do bližnje obale, medtem ko se je sam pogrezal čedalje bolj, dokler ni utonil. Pasantje, ki so raz druge strani kanala opazovali prizor, mu niso mogli pomagati. Kuček sam se ni zmedel za nezvestega gospodarja in se srečno rešil na obal.

Zgodba je na vsak način globoka in spada v čitanke za mladino, da se nauči že v zgodnji mladosti vračati zvestobo za zvestobo in da vidi, kakšen konec stori, kdor obdaruje zvestobo za nezvestobo.

Rekorder Edison

V četrtkovih številki smo poročali o svojevremnem, prav američkem rekordu Tomaža Edisona, največjega izumitelja vseh časov. Prijavil je te dni patentnemu uradu Zedinjenih držav svoj tisočji pant. Tisoč iznajdb in konstrukcij enega samega človeka! In to ne morda igračk ali problematičnih poskusov, ampak resnih, praktičnih predmetov, večinoma seveda takih, ki širši javnosti niso znani, tem bolj pa strokovnjakom. Pri tem pa je vendar malo pridobitev moderne tehnike, ki so danes že vsakdanji življenjski predmeti civiliziranega človeštva, da ne bi bilo na ta ali onaj način zvezi z Edisonom, ki jih je deloma sam izumil, deloma izboljšal in spopolnil. Gramofon in telefon, električna žarnica in električni tramvaj, kinematograf, moderni brzjavni aparat, megafon, vse to in še nešteto drugega nosi obeležje Edisonove ženjalnosti.

Življenje Tomaža Alve Edisona je znano. Kmalu bo star osemdeset let, a je še telesno in duševno svež, kar dokazuje tudi jubilej njegovega tisočega patenta. Za večne čase bo ostal vzor, kaj lahko doseže človek samo s svojim umom in svojo vztrajnostjo. Tako siromašni so bil njegov starši, da so ga že kot mladega dečka poslali na ulico, kjer je s prodajo časopisov preživel sebe in še starše po vrhu. Z železno vztrajnostjo pa se je dvigal od stopnje do stopnje in danes ne slovi samo kot ženjaljen izumitelj, ampak tudi kot bogataš.

Da najboljši je to znanj,
Colombo Ceylon čaj!

Ignac Moscicki

Novoizvoljeni predsednik Poliak prof. Ignac Moscicki je sin kmetijskih staršev. Rojen je bil 1. 1867 v Kongresovcu. Njegov oče se je udeležil 1. 1863 poljske ustaje proti Rusiji kot poveljnik vstajev pločke gubernije. Po dovršenih gimnazijskih študijah je študiral Moscicki kemijo na tehniki v Rigi. Leta 1892 je moral radi udeležbe v socialističnem pokretu zapustiti Varšavo. Odpotoval v London, kjer je ostal kot inženjer pet let. L. 1897 je bil povabljen za asistenta na univerzo v Freiburgu v Švici, kjer je kmalu prevzel vodstvo univerzitetnega elektrotehničnega laboratorija. Kot ravnatelj tega laboratorija se je pečal s problemom izdelovanja dušikove kisline sintetičnim putem. L. 1912 so ga povabili na lvovskega tehnika, kjer so ustanovili nalašč zanj stolico za elektrokemijo. V Lvovu je razvil vso svojo znanstveno in organizatorično agiliteto. Med drugim je ustanovil tudi prvo kemično preizkuševalnico v Haliču. Po združitvi poljskega dela Gornje Šlezije s Poljsko je prevzel Moscicki vodstvo državne tovarne za dušikovo kislino v Chorkowu. To podjetje je doseglo pod njegovim vodstvom sijajne uspehe. Za zasluge na znanstvenem polju je bil imenovan častnim doktorom lvovske in varšavske tehnike. Napisal je več znanstvenih razprav o elektrotehnikah. Njegova dela so izšla na Poljskem in v inozemstvu. Tako je dobila Poljska za prezidenta znanstvenika, moža neomadeževane preteklosti in veselja do dela.

Moscicki je bil prvotno socialist, zadnjih 15 let pa ni pripadal nobeni politični stranki. Ministrski predsednik Bartel in sejmiski maršal Rataj sta njegova intimna prijatelja. Tudi s Pilsudskim sta že več let dobra prijatelja. Novi prezident Poljske je izjavil, da morata sejm in senat razširiti prezidentov delokrog v tem smislu, da lahko prezident vsak hip razpusti obe zbornici. Moscicki sam je za kabinet strokovnjakov, torej za nekako uradniško vladno, ki bi zanimala gospodarsko in javno življenje Poljske.

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah trdka

A. Kunc, - Ljubljana

Ustanov. l. 1879.

89

Sodstvo v sovjetski Rusiji

Ljudski komisar pravosodja je poročal te dni sovjetski vladi o pravnih razmerah v Rusiji. Iz njegovega poročila sledi, da pride 90 odstotkov vseh obravnav pred tako zvano ljudsko sodišče (narodni sud). Zadnja leta se je število ljudskih sodišč sicer pomnožilo, vendar pa ta sodišča ne morejo ustrezno željam prebivalstva. Sodišč je v Rusiji zdaj trikrat manj kot jih je bilo pred vojo. L. 1925 je prišlo pred ljudska sodišča 3 milijone obravnav, od katerih se nanaša 65 odstotkov na privatno pravo. V 52 gubernijskih sodiščih je zaposleno 1273 oseb, od teh je 70 odstotkov komunistov. Žensk je samo 5 odstotkov. Pri ljudskih sodiščih je 82 odstotkov komunistov in 2 odstotka žensk. Večino imajo pri vseh sodiščih delavci in kmetje. V mestih se obravnava večinoma imovinske, stanovanjske in mezne zadeve. V provinci se pečajo ljudska sodišča s spori, ki nastanejo v vaškem življenju.

Državnih pravdnikov ali prokuratorjev je v Rusiji 57, njihovih namestnikov pa 1014. Po sistematiziranih mestih bi jih moralo biti 1439. Pomanjkanje kvalificiranih juristov je krivo, da niti vsa sistematizirana mesta niso zasedena. Odvetniška zbornica (v Rusiji je samo ena) šteje 3200 članov, od katerih je pa samo 71 odstotkov dovršilo univerzitetne študije. Med odvetniki je razmeroma zelo malo takih, ki so izvrševali odvetniško prakso že pred vojo. Večino imajo novopečeni odvetniki

in zato pravne razmere v Rusiji niso baš sijajne. Vlada namerava proračun pravosodnega komisariata znatno zvišati, ker se zaveda, da brez dobrih sodnikov in sodišč v državi ne more biti reda.

Eksplozija granate v Olomucu

V sredo zjutraj se je pripetila v nekem skladišču v Olomucu težka nesreča. Delavca Fiedler in Zesulka sta skladala stare železne cevi. Naenkrat je nastala strahovita eksplozija. Takoj so prihiteli iz bližnjih hiš ljudje in našli oba delavca v mlaki krvi. Fiedler in Zesulka sta bila vsa razmesarjena. Z rešilnim vozom so ju prepeljali v bolnico, kjer sta bila takoj operirana. Najbrž bodo morali obema amputirati noge. Fiedler je zadobil tudi težke notranje poškodbe.

Policijska komisija je dognala, da je bila pod nakovalom, na katerem so sekali cevi, jama, v kateri je ležala to-povska granata. Med razbijanjem po nakovalu je granata eksplodirala in zadela oba delavca. Eksplozija je bila tako močna, da so se železne cevi v bližini prelomile. Kako je prišla granata v skladišče, ni znano.

Byrd o svojem poletu na severni tečaj

Poročnik Byrd, ki je, kakor znano pred nosom italijansko-ameriške ekspedicije odletel na severni tečaj ter kot prvi dosegel to nadvse zagonetno geografično točko našega planeta, je pripovedoval angleškim časnikařem o svojem poletu nastopno:

«Nad severnim tečajem sem letel 14 čudežnih minut. Ko sem dospel s svojim spremljevalcem Bennettom na severni tečaj, sva se nagnila z letala, da si ogledava nepregledno ravan ledu in snega, ki se je razprostirala 300 m pod nama. Popot motorjev nama je onemogočal, da izpregovoriva kako besedo. Tih sva se spogledala in si segla v roke. V srcih sva se spomnila Amerikana Pearyja, ki je prvi stopil na ta prostor s svojimi severnimi psi in samni.

Na severni tečaj nisva ničesar spustila, ker sva smatrala, da zadostuje prva ameriška zastava, ki jo je nanj zasadił Peary.

«Letala sva 16 čudežnih ur. Med potjo nama je bila usoda naklonjena. Ko sva odpotovala s Kingsbaya, je sijalo solnce visoko na nebu in ko sva se vračala, je še vedno sijalo solnce. Na ta način sva lahko pogrešala magnetični kompas in sva se ravnala po solnični buzoli.

«V motorju se nam je razlilo olje, ki bi se bilo lahko užgalo. K sreči sva uredila tudi ta nedostatek. Razgled z aeroplana je bil mogočen. V gotovih predelih sva videla do 200 km daleč.»

Junaški orkester

Izletniški parnik »Washington Irving«, ki je vozil izletnike na reki Hudson, je zadel radi goste megle ob petrolejsko ladjo. Udarce je bil tako strahovit, da se je začel parnik naglo potapljati. Le hladnokrvnosti in odločnosti kapitana in mornarjev gre zasluga, da se ni dogodila večja nesreča in da so bili vsi potniki pravočasno rešeni.

Da ne nastane na potaplajočem se parniku še večja panika, je začela godba na palubi igrati koračnice in šimni, ki so potnike res pomirili, tako da so se še dosti v redu umaknili na rešilne čolne. Tudi godbeniki sami, ki so zadnji zapustili ladjo, so se rešili. Na obali se je bila zbrala medtem ogromna množica, ki je godbenike odnesla na ramah do magistrata, kjer so jih brzojavno odlikovali z najvišjimi redovi.

Znano je, da se je ravno tako ali še bolj junaske obnašali godbeniki na orjaškem »Titaniku«, ki se je potopil pred leti na svoji prvi vožnji iz Evrope v Ameriko. Godba je igrala še, ko je bil že skoro ves parnik pod vodo, in je s svojim junastvom mnogemu nesrečnemu olajšala zadnje trenutke življenja. Vsi godbeniki so našli smrt v brezsrčnih morskih valovih.

Gospa in gospodična

Na Danskem imajo burne čase. Ni sicer poplav in tudi ne vojske, zato pa vodijo sufražetke veliko borbo za in proti naslovu gospodične, za in proti naslovu gospe. Ena stran zagovarja dosedanje stališče, to se pravi omoženi ženi naj se pravi gospa, neomoženi pa gospodična, četudi ima 70 let. Nasprotni tabor ni tega mnenja. Pravi, da ni lepo imenovati starejšo damo gospodično in da spravlja tak običaj dame čisto v neprijetne položaje. Zlasti v sedanjih časih, ko vlada velika hudomušnost in ironično omalovaževanje vsega, kar je resno, bi lahko nepravilni lažikavariji smatrali starejšo damo, ki se predstavi z gospodično kot neizkušeno, zabito, zakrknjeno ali naivno gosko, kar pa ne gre in tudi ni res. Po mnenju tega drugega tabora je zelo težavno in ris-

skantno, prenašati moderna vprašanja zakonskega in izvenzakonskega življenja in občejanja v naslov! Zaradi tega predlagajo ekstremske zagovornice, naj se splošno vpelje enoten naziv in naslov gospa. Vsaka dama naj se predstavlja kot »gospa tainta«. Na vsak način pa treba odpraviti neumnost 70 letnih gospodič!

Kako huda je borba za to vprašanje na Danskem izhaja tudi iz tega, da je danska vlada imenovala posebno komisijo, ki študira to vprašanje in ki naj dožene končno vse strani v zadovoljivo rešitev. V vladni komisiji so zastopane vse javne organizacije in seve tudi šolniki. Komisija je že začela s svojimi konferencami. O njenem delu bo izdano znanstveno delo, ki lahko pozneje služi tudi drugim narodom v nadaljnjo ravnanje.

Gospodarstvo

Konferenca o gospodarskem svetu

Država naj sama financira Gospodarski svet.

Pod predsedstvom načelnika trgovinskega ministrstva dr. M. Todorovića se je vršila v četrtki konferenca gospodarskih krogov, na kateri se je razpravljalo o gospodarskem svetu. Na konferenci so poročali zastopniki posrednih gospodarskih ustanov o stališču, ki so ga zavzele slednje napram trgovskemu svetu. Tajnik banatske trgovsko industrijske in obrtniške zbornice A. Stanojević je med drugim izjavil:

«Gospodarski svet bo organ državne uprave in kot tak bo dajal nepristranske nasvete centralnim oblastem v vseh vprašanjih, ki se tičejo gospodarstva in njegovega napredka. Dobro razvito gospodarstvo jamči državi za življenje in čvrsto eksistenco. Za kritje državnih izdatkov plačujejo državljani davke in bilo bi neumestno, če bi en razred nosil bremena drugih, ki pričakujejo od nove ustanove isto korist. V Banatu je 1.067.273 kat. oravov prvotne rodovitne zemlje in okrog 1000 posestnikov, ki imajo 100–150 oravov zemlji. Če bi prispevali ti posestniki samo po 1 Din od orala, bi te izdatke lažje pogrešali kot gospodarski krogi. Treba je sestaviti vsaj približni načrt proračuna gospodarskega sveta, da se vidi, da-li bi zbornice sploh zmogle zneske, ki so jim namenjeni. In če že pride med gospodarskimi krogi glede kritja stroškov za gospodarski svet do sporazuma, zahtevamo brezpogojno, da se v dotičnem zakonu osigurajo svobodne volitve članov brez vmešavanja ministrstva.»

Zanimivo izjavo je podal dr. Čuval, ki je predčital imenu trgovinske in obrtniške zbornice v Zagrebu. Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Zagrebske borze za blago in vrednote, Zem. saveza industrijalca, Saveza trgovcev Hrvatske in Slavonije, Saveza denarnih in zavarovalnih zavodov, Saveza hrvatskih obrtnikov in Udruženja obrtnikov v Zagrebu sledijo resolucijo:

«Zastopniki omenjenih organizacij, zbrani na skupni seji dne 1. junija 1926 izjavljajo, da ne morejo prevzeti kritja stroškov za gospodarski svet zato, ker je gospodarski svet po čl. 44. ustave državna ustanova, ki jo mora financirati država sama. Gospodarski svet ni predstavnik gospodarskih organizacij, temveč predstavlja vse panoge gospodarstva sploh. Zato je naravno in potrebno, da se mora gospodarski svet vzdrževati na račun državnega proračuna. Zastopniki navedenih organizacij so ponovno razpravljali o vladnem načrtu zakona o gospodarskem svetu in ugotavljajo, da ta osnutek glede na sestav plenuma, kakor tudi strokovnih odborov, osobito pa splošnega odbora nikakor ne odgovarja zahtevam, ki so jih stavile naše gospodarske organizacije. Zastopniki teh organizacij ponovno naglašajo, da bi morali imeti pravico glasovanja v gospodarskem svetu samo delegati gospodarskih organizacij, dočim bi prisotnovali referenti ministrstev samo kot uradne osebe.

Kar se pa tiče sestave odborov, smatrajo zastopniki gospodarskih organizacij, da bi morale biti glavne gospodarske panoge, kakor je industrija, trgovina, obrt in denarni zavodi, sorazmerno močnejše zastav-

pane nego ostale panoge in skupine. Za sestav plenuma priporočajo te organizacije razdelitev mandatov med poedine zbornice in korporacije, kakor je bilo sklenjeno že na eni predzadnji anketi. Kar se tiče splošnega odbora, stoji zastopniki omenjenih organizacij na stališču, da sestav v obliki kot ga predvideva zakon, nikakor ne odgovarja moči gospodarstva v prečasnih kraljih. Zato zahtevajo, da se poveri izvršni organ gospodarskega sveta splošnemu odboru, v katerem bi bila enakopravno zastopana vsa gospodarska področja. In vse najvažnejše gospodarske panoge naše države, kakaj samo tak splošni odbor bo imel zaupanje vseh gospodarskih krogov.

Zastopniki omenjenih organizacij torej zahtevajo, da se načrt zakona o gospodarskem svetu podvrže ponovni reviziji od strani anketnega odbora gospodarskih krogov, ki bo moral vpoštevati te želje in zahteve. Gospodarske organizacije polagajo sicer največjo važnost na ustanovitve gospodarskega sveta, vendar so pa pripravljene ne reflektirati na to ustanovo, če ne bo ustrezno njihovim željam.

Smrtna kosa. V Brežicah je umrla 3. junija 1926 Marija Radanović v starosti 88 let. Pokopni je bila mati viš. rev. drž. železnice g. Ivana Radaovića v Ljubljani. Blag ji spomin! Žalujemo iskreno sožalje!

—g Centrala industrijskih korporacij ima sejo centralnega zbora v soboto 12. t. m. v Beogradu. Dnevni red: 1. Predlogi glede spremembe odredb o državnih dobavah v zakonu o državnem računovodstvu; 2. Referat Centralne o delovanju, in sicer glede na prometne, carinske in davčne probleme ter trgovinske pogodbe; 3. Stanje industrije v prvem letu 1926, njene potrebe in želje; 4. Sklepi računa Centralne za l. 1925; 5. Referat odbora za posredovanje in 6. eventualnosti.

—g Banatski poljedelci proti uvozu konj. Banatski poljedelci so pokrenili akcijo proti vedno večjemu uvozu konj iz inozemstva, osobito proti nakupu konj za vojaške potrebe. Poljedelci zahtevajo, naj se uvoz konj omeji in naj vojaške oblasti kupujejo domače konje, ki jih ima Vojvodina dovolj.

—g Izvoz naših poljskih pridelkov v CSR. Na pritisk gospodarskih krogov je banatska trgovska zbornica predložila trgovinskemu ministru, naj zahteva pri uvozu češkega blaga v našo državo vidirano potrdilo o izvozu. Zbornica smatra, da bi povzročile te represalije protest med češkoslovaškimi izvozniki, osobito pri onih, ki se nahajajo izven sedeža konzulata. Na ta način bi morala češkoslovaška vlada prej ali slej razveljaviti svojo odredbo glede potrdil o izvozu naših poljskih pridelkov.

U ne uperujete?

da eden par nogavic z žigom in znakmo (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih? Kupite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

skrhani. Edino orodje, ki mi še preostaja, so škarje.

— Pa poskusite z njimi. Če ji zasadiš škarje v oko, da pridejo do možganov...

— Kaj pa če se začne braniti... če bo tulila.

— V tem utegnute imeti prav. Dala bi se tudi zastupati... če.

— Ideja ni napačna. Morda bi jo potolažil tudi z morfijem, da bi zaspala, toda kje naj ga zdaj dobim?

— Mu-u-u-u! — je zamukala krava in pogledala s svojimi bedastimi okroglimi očmi v strop.

Za steno so se zaslišali koraki bosi nog. vrata v Enjino sobo so se odprla na stežaj in pred Enjo je stopil gospodar. Ozrl se je na kravo in na Enjo, nato je zaškril z zobmi in spregovoril kratko:

— Marš ven!

In Enja je odšla s kravo, culico in odelo v temno poletno noč. Na travniku za mestom se je ustavil, ovil vrv okrog zapestja in sladko zaspal. Ko se je zjutraj zbudil, je bil drugi konec vrvi privezan k nizkemu, grčastemu drevesu, o kravi pa ni bilo duha ne sluha. Pomoči mu jo je nekdo ukradel.

In tako je izgubil ubogi Enja kravo, stanovanje in ljubljeno dekla.

Deklica je povesila glavo in krenila po drugi ulici. Cutila je, da je njeno srce na vekomaj uničeno.

Enja se je oziral nekaj časa za njo, potem se je pa obrnil, rekoč:

— Ej, ti krava... Nu, pojdiva, brate!

Dokler sta hodila po temni ulici ob parku, je bilo vse dobro; komaj sta pa stopila na razsvetljeno in obljudeno Dvorjansko, je prišel Enja v zadrego. Mimoidoč so ga začudeno gledali, a ne, ki paglavci je bil tako navdušen, da je zaviskral in zaklical na ves glas:

— Kravji sin vodi svojo mamo spat.

— Le čakaj, kanalcja, jaz ti že pokazem kravjega sina! — je zarohnel Enja.

— No, kar udari! Vrnem ti tako, da boš pomnil.

Paglavci se seveda dobro vedel, da mu Enja ne more do živega, ker ni smel izpustiti iz rok vrvi, krava je pa stopicala zelo počasi.

Sredi Dvorjanske ulice Enja ni mogel več gledati neštetihi žijal. Zato si je hotel pomagati na ta način, da je izpustil vrv, brcnil kravo in jo pogljal pred seboj. Krava se je zamajala in Enja je stopal ob strani, kakor da s kravo sploh nima ničesar opraviti.

Toda krava ni bila zadovoljna. Kmalu se je ustavila pod nekim oknom,

Enja jo je znova skrivaj brcnil in krava je stopicala naprej.

Naposled se je pokazala ulica, kjer je Enja stanoval. Naenkrat je pa šinila Enji v glavo strašna misel:

— Kam pa naj denem kravo zdaj?

Hleva pri hiši ni bilo. Privezati jo na dvorišče — saj jo lahko kdo ukrade tem bolj, ker se ograja ne zapira.

— Eh, kaj bi si belil glavo, — je zamrmral Enja po dolgem razmišljanju.

— Previdno jo pošinem v svojo sobo, jutri pa jo poskrbim, da pride na varno. Saj se ne bo svet podrli, če ostane eno noč v sobi.

Tiho je odprl večna vrata in potegnil melanholično žival za seboj.

— Eh, ti! Pojdi na sem, nikar se ne boj. Samo počasi in previdno. Psi! Vrag te vzemi! Gospodar spi, ona pa razbija s parklji kakor koni.

Morda bi se zdelo to, kar je storil Enja, vsemu svetu absurdno, toda Enja in njegova krava sta bila drugačnega mnenja. Enja se je zavedal, da drugače izhoda ni, krava se pa za spremembo svoje usode in novo bivališče sploh ni zanimala.

V sobi se je apatično ustavila in začela takoj zvečiti rob Enjine blazine.

— Hop, hop! Vidiš zlodeja, blazino mi hoče požreti, Morda bi hotela jesti ali piti?

Enja je našel v skledo vode in jo postavil postavil kravi pod gobec. Potem je odšel po prstih na dvorišče, nalomil na sadnem drevju vej in se vrnil v sobo, kjer je položil tudi veje v skledo.

— Na, ti! Kako ti je že ime...

Vaska, jej!

Krava je vtaknila gobec v skledo in polizala veje. Naenkrat je dvignila glavo in na ves glas zamukala.

— Kuš, zlodej grdi! — je zarental Enja ves iz sebe. Molči, da bi te vrag...

Za Enjinim hrbtnom so zaškrilala vrata. V sobo je stopil slečen mož, zavil v odelo in videč ta prizor je prestrašeno vzkliknil in odstopil.

— Ali ste vi, Ivan Nazarič? — je vprašal Enja tiho. — Kar vstopite, nič se ne bojte. Kravo imam v sobi.

— Enja, kaj ste znoreli? Kje ste jo dobili?

— Na tomboli sem jo zadel. Jej, Vaska, jej!

Krave vendar ne morete imeti v sobi, — je pripomnil najemnik in sedel na posetijo. — Gospodar vas spod, če izve.

— Saj ostane pri meni samo čez noč, jutri jo pa že spravim drugam.

— M-m-m-u-u! — je zamukala krava, kakor da potrjuje gospodarja.

— Vidiš vraga, kako se repenči! Kuš, dajte mi odelo, Ivan Nazarič, da ji ovijem glavo. Hej čakaj no! Nu, zlodej! Kaj naj počnem z njo? Odejo zveči! Uh, vrag te vzemi!

Enja je vrgeł odelo na tla in udaril kravo na vso moč po čelu.

— M-m-m-u-u!

— Bogme, — je dejal sosed, — zdaj zdaj pride hišni lastnik in vas spodi s kravo vred.

— Kaj pa naj počnem? — je zatokal Enja ves obupan. — Nu, svetujte mi!

— Kaj bi vam svetoval? Kaj pa če bo vso noč mukala? Veste kaj? Zakoljite jo.

— Kako mislite... Kaj se pravi zakoljite jo?

— Zelo enostavno. Jutri pa lahko prodaste meso mesarjem.

Enja debelo pogledal sosedu in odgovoril:

— Kakšen zmisel bi imelo to zame?

— Seveda bi ga imelo. Krava ima kakih dvajset pudov mesa. Če prodaste pud po pet rubljev — vam vrže samo sto rubljev. Poleg tega vam ostane še koža in druga ropotija... Za živo pa itak ne dobite več.

— Res? S čim jo pa naj zakoljem? Imam samo kuhinjski nož, pa še ta je

Materinski dan v Ljubljani

Zopet praznovanje, bo rekel marsikdo. Toda, ali ni to praznovanje, ki smo si ga vsi želeli, praznovanje tako pravično kot nobeno drugo? Ali si ne bomo oddahnil: storili smo svojo tako dolgo zamujeno in zanemarjeno, dolžnost? Katera proslava naj bi bila bolj upravičena nego počastitev matere?

Vse svoje moči, svojo srčno kri, vso skrb je dajala svojemu narodu in mi smo hodili mimo nje, kakor da smo upravičeni samo sprejemati od nje brez priznanja, brez zahvale, brez plačila. Vse smo počastili, ona ni bila nikdar počaščena. Ni mislila na to, nikdar ji ni prišlo na um, da bi si zaželela priznanja, nikdar se ni zavedala, da zasluži počaščenja najbolj ona: skromna slovenska mati. Tekli so ji dnevi: samo delo, skrb, varčevanje. Vsakemu v hiši je napravila veselje — nihče ni pomišljal, kako bi ga pripravil njej.

Sedaj se ji poklonimo, kakor zasluži, in obžalujemo greh, ki smo ga storili iz nevednosti. Bodimo vsi pripravljeni, da dostojno proslavimo naš materinski dan! Tudi obdarovati jo hočemo na ta dan. V premožnih hišah jo bodo obsuli s cvetjem in darovi. Ali kaj naj ji prinese ubožno dete, ki je samo lačno in komaj oblečeno?

Dolžnost nas vseh je poskrbeti, da bodo na ta dan obdarene tudi ubožne matere. Zato so združena ženska društva sklenila prirediti zbirko, ki naj omogoči obdaritev ubožnih mater. Naj bi bila na ta dan razveseljena slednja mati! Spomin onih pa, ki jih ni več med nami, najlepše počastimo z darom za ubožne.

Na naše vabilo v časopisih h sodelovanju dostojne proslaviti največje praznika »Materinskega dne«, se je odzvalo izredno mnogo cenjenega občinstva. Program prireditve v nedeljo popoldne od 3. naprej v restavraciji Tivoli je prav krasen in obsega čez 40 točk. On je tudi nanebuden, ker spoznamo v lepoti in obilici gradiva, da naš narod še cenj svojo mater, jo ljubi in je pripravljen njej pokloniti marsikatero krasno in blago misel.

Pridete, torej vsi: mladi in stari, ubogi in bogati, stariši in otroci, da si v mesečnem spoštovanju stisnemo roko k lepi, idealni bodočnosti! J. S.

Mati. Beseda sladka, prepolna miline, izgovorjena v sreči in boli.

Sladka, ko se klanjaš nad zibelko svojega nebojčnika; prepolna miline, ko tvoja roka poboža utrujeno glavico spečega ljubljence.

Mati! Kdo opiše tvoje tajne, kdo jih razume: ko drhtiš v pričakovanju in ljubezni; ko te kličje tvoj malček v brezskrbni svoji sreči?

A ko se utrčajo dnevi bolesti, ko pade križ trpljenja na tvoje uboge rame, mati?

Takrat ostane v tebi vsa tvoja moč, naraste: mogočna, silna braniš svoje dete! Nič te ne ustavi na tvoji poti, ne premaga tvoje moči — neustrašeno hitiš za svojim ciljem.

Mati! Kako ubogi mali bi bili brez tvoje ljubezni. Tvoja ljubezen je kakor sonce;

oživlja nas, opore nam daje za težke ure življenja.

Lažje je trpljenje, manjša je bol ob tebi, mati. Božajoče so tvoje besede, resnično sočutje sije iz tvojih oči.

In ko ugasnejo te oči, ko se črna zemlja zgrne nad tvojim telesom, mati? Takrat ni več umevanja, ni več ljubezni za tvoje otroke.

S teboj leži pokopana ljubezen in sreča. — Kdor pa še sanja o njej, zažaje prevaran.

Ti edina, ti sama si vestalka resnične ljubezni.

Vida Tauler.

Hčerke mamicam

Poklonitev povodom materinskega dne.

Da bi bile drobne ptičke, bi priletele iz senčnih gajev in Vam zapele slavospev. Da bi bile nežne cvetke, bi priletele s solnčnih trat in cvetele in duhtele Vam v čast. Da bi bile širno morje, bi se vzpeli naši mogočni valovi in Vam nasuli svetlih biservov. Da bi bile srebrne zvezdice na večernem nebu, bi se strnile in Vam jasne in žarke padle v naročje. Da bi bile zlato sonce, bi Vam spletle z zlatih žarkov svečeniško gloriole, lepšo od kraljevskih kron.

Nismo ptičke, cvetke, morje, zvezde in ne sonce čarke. Vaše hčerke smo — otroci, ki jih ljubite iskreno.

Vezji med materinim in hčerkinim srcem so ko brezštevilne zlate niti, druga zapletena v drugo in globoko ukoreninjene v medsebojni ljubezni. Vse, kar imamo je njeno. Dala nam je življenje, nas negovala in vzgojila. Predela je neštete noči, tresoč se za naš življenje, ob naših bolniških posteljah. Ob njenih blagoslovljenih roki smo pobirale prve stopinje. Sčutila nas je nezdig in nas ljubeče tešila v naročju.

Iz njenih ustnih smo zajemale prve zvoke, z njeno pomočjo vezala glasnice in tvorila najlepšo, najboljšo besedo — mati. Neokretno, nerazumljivo za vse druge, so mlade govorjenja nevarne ustnice, zašepetale prvič to besedo. Le ljubeče materino srce jo je čulo, razumelo in vztrpetalo od radosti. Mamica je uspravila na večer nemirne neugnančke, ki se nam ni zdelo zaspati. S hladno, mehko, mirno roko nas je pobožala po vročih licih, sladek pokoj je prevzel ude, zaprle smo oči, zaspale in zaspane zlate sanje mladosti.

Vsi spominj naših solnčnih detinjskih let so tesno spojeni z njeno osebnostjo, povsod in vedno le ona: na prvi poti v šolo, k zdravniku, na sprehodu, pri naših otroških zabavah in igrah.

Zivljenje hiti dalje, mimo mladostnih razočaranj, prevar in nezdig, pa zopet mimo radosti, mladega veselja in sreče. Veselja in sreče. Vseček, m m sreče. Vse delimo skupno. Naša sreča se iskrenejše odjekne v njenem srcu in naša hipna bol se zaje še čvrsteje in trajneje v njeno ljubeče srce.

Mati — sveta beseda! Mati — izvor življenja! Mati — neskončna sreča in največje gorje in trpljenje! Mati — posebljena ljubezen, žrtvovanje in darovanje sebe.

In da bi Vam danes, mamice naše, poklonile vse pestro cvetje naših bujnih vrtov, premalo bi ga bilo. In da bi vam prinesle vse, kar zmorejo mlade, gibčne roke, prepričlo bi bilo. In da bi

zbrale najlepše, najslaše, najmilejše besede v zahvalo, povedati bi malo. Vaša sveta ljubezen je tako neizrazna, nedosegljiva, ogromna in neizcrpna, da tekmuje s solncem v večni, neokrnjeni lepoti in veličini.

N. G.

„Ofreht“

(Povodom Materinskega dne.)

Mamičin god je vedno iskren rodbinski praznik za deco. S kito dehtečega cvetja prihaja, z ročnimi deli in ljubimi voščili. Ljubezen, hvalečnost, spoštovanje bi radi izrazila, pa se zatika in zapleta — težko je govoriti o ljubezni. Mati in dete! Najsvetejša, najslajša, najmilejša vez!

Na večer pred njenim godom smo naredili mamičino ofreht. Že dopoldne smo se zbrali k važnemu posvetovanju radi izbora glasbil. Brata sta izvolila škafo, veliko kuhalnico, možnar in tolkač, jaz pa steklenko in srebrno žličko. H glasbeni prireditvi smo pritegnili prijatelje in prijateljice v hiši, da bi bilo lepše, mogočnejše in bolj svečano. Kuharica naj bi zbijala po loncih in skledah. Pred večerjo smo nestrno pričakovali, da ujamemo mamičino v ubožico poleg kuhinje. In ko je predložila, nič hudega sluteč, stopila vanjo, smo urno zaprli vrata in jih krepko tiščali. Brat je mogočno zamahnil z veliko kuhalnico takt — in pričelo se je.

«Bum - bum - bum», je votlo donel veliki škafo. Čindarata so zapele kovinske pokrovke. Vmes žvenket steklenih posod in ropotanje loncev.

Kovinski zvok medenega možnarja je gospodoval nad vso mešanico ropota, žvenketa in bobnanja. Uboga mamič. Brat je zamahnil s kuhalnico. Prva pavza, prvi odmor. Se ji nismo priznali. Začel se je drugi odstavek kuhinjskega oratorija. Vse fortissimo. Lica so nam žarela od navdušenja, oči se iskale. Kuharica zamahne, zopet odhiti, trenutna tišina.

Tretji odstavek — finale — je bil najlepši. Postajali smo potni od navdušenja in tolkli, tolkli, da smo pokvarili nekaj glasbil.

Toda izmislili smo si krasen zaključek. Najprej je utihnil boben-škafo, nato so umolknil lonci in skleda, za njimi so ponehale steklenke, le činele- rene in možnar so še peli duet.

Pa so obstale še činele in mogočni samospjev medenega možnarja je zadonel jasno in krepko, osvobojen neubranih primesi. Bum-bam, bum-bam je donelo tiše in tiše in naposled umolknilo.

Mamica je vstopila, vsa srečna, vsa iznenadena.

«Otroci, kaj pa naj to vse pomeni?» se je delala nevedno.

«Tvoj god bo jutri, mamica, tvoj god», smo vpili, skakali, jo objemali in vlekli za krilo.

«Moji otroci, moji dobri otroci,» se nam je z drhtečim glasom in solznih oči zahvaljevala, nas pobožala, poljubila — in dala vsakemu srebrno dvajsetico.

Mamičin poljubček je bil moralen, srebrna dvajsetica pa gmetni uspeh izborni, uspelega kuhinjskega koncerta.

MATERINSKI DAN

V nedeljo dopoldne prodaja cvetlic po ulicah za najlepše matere, popoldne ob 3. velika ljudska prireditev v restavraciji »Tivoli«.

Proslava dela srbske žene

50 letnica »Ženskega društva« v Beogradu. — Udeležba slovenskih delegat.

»Žensko društvo« v Beogradu je praznovalo v dneih 30. in 31. maja in 1. junija 50. letnico svojega obstoja. Te svečane proslave se je udeležilo nad 200 delegat iz vseh krajev naše kraljevine in 2 delegatki iz Rumunije. Slovenska ženska društva so poslala 6 zastopnic; 5 iz Ljubljane, 1 iz Kranja.

Dne 30. maja ob pol 8. zjutraj so se zbrale vse udeleženke v društvenem domu. Prva partija z društvenim predsednico in z učenkami obrtne šole, ki jo je društvo ustanovilo, je odšla na pokopališče, da se pokloni prvi predsednici Katarini Milovukovi. V imenu Slovenk je položila na gomilo šop belega cvetja z naših planin zastopnica Splošnega ženskega društva iz Ljubljane in se s prisrčnimi besedami poklonila veliki srbski ženi.

Druga partija delegat se je odpeljala na Avalo na grob neznanega junaka. Tu je očrtała zastopnica Kola jugoslovenskih sester iz Kranja v iskrenem govoru junastvo srbske vojske in se spomnila naših zaslužnih bratov tam onkraj Karavank in v Primorju. Tudi ona je položila na grob šop belega cvetja. Istočasno so članice podružnice beograjskega ženskega društva v Topoli poštele na Oplenac in se poklonile manom velikega osvoboditelja kralja Petra.

Ob 11. so se zbrale delegatke v saborni cerkvi kjer je opravil patrijarh Dimitrije ob številni asistenci svečenstva zahvalno službo božjo. V svojem lepem govoru je poudarjal velike zasluge ženskega društva, mu je čestital na njegovih uspehih in dal blagoslov za bodoče delo.

Popoldne ob 4. je bila v veliki dvorani društvenega doma svečana skupščina. Zastopniki oblasti in korporacije ter delegatke so se pred napovedano uro napolnile dvorano do zadnjega kotička. Kraljico je zastopala dvorica dama ga. Hadžićeva. Navzoči so bili tudi: patrijarh Dimitrije, predsednik Narodne skupščine Trifković, minister prosvete Trifunović, poljski in avstrijski poslanik, predsednik Rdečega križa, predsednik Udruženja rezervnih oficirjev, zastopnik Sokolstva in še mnogi drugi predstavnik. Slavnostno skupščino je otvorila predsednica, kajnica je podala pregled o plodonosnem društvenem delovanju. Društvo ima v Beogradu v svojem domu obrtno šolo in bazar za ročna dela. Vzdržuje tudi dijaško kuhinjo in dom za stare onemogle žene. Po Srbiji ima 89 podružnic.

V imenu slovenskih ženskih društev je govorila zastopnica Kola jugoslovenskih sester iz Ljubljane. V prisrčnih besedah je izrekla občudovanje veliki srbski ženi, ki je nedosegljiva v iskreni ljubavi do svojega naroda in do rodne grude. Govor je bil parkrat prekinjen z viharim ploskanjem in klici: Živele Slovenke!

Zvečer je bila na čast delegatkam v gledališču slavnostna predstava: »Smrt majke Jugovićev«. Glavno ulogo je igrala znana umetnica Strojčevića iz Zagreba, ki je za svojo umetniško dovršeno igro prejela lovoro v nemu kito cvetja.

V ponedeljek ob 11. je bila otvoritev razstave ročnih del v društvenem domu. Razstavo je otvoril minister prosvete g. Miša Trifunović z zelo pomembnim govorom. V imenu vlade je izrek zahvalo in priznanje »Ženskemu društvu«, ki ni v svojih obrtnih šolah skrbelo samo za pouk učenk, temveč jim je dalo tudi trden fundament za moralno življenje.

Zvečer je pri banketu govorila v imenu Slovenk zastopnica Kluba Primork iz Ljubljane. Zahvalila se je sestram Srbinkam za prisrčen sprejem in gostoljubje, ki so ga izkazale Slovenkam, spomnila se je v toplih besedah naše neodrešene domovine in je prosila sestre pomoči. Tudi njen govor je bil sprejet z živahnim odobravanjem.

V torek, 1. junija je bil v saborni cerkvi ob številni udeležbi svečani parastos vsem umrlim članicam.

Popoldne smo po prisrčnem slovesu zapustile našo prestolico s prepričanjem, da je izvršilo beograjsko »Žensko društvo« tekotom polstoletnega obstoja ogromno delo na nacionalnem, humanem in kulturnem polju, kar so tudi najvišje cerkvene in posvetne korporacije potrdile s svojo udeležbo in s svojimi izjavami pri zlatem jubileju društva.

Da se ne prevarite, zahtevajte izrecno

Hunyadi János

Saxlehnerjevo naravno gorko vodo svetovnega glasa

26-T

ORIENTALNA LJUBEZEN

Najlepši in največji dosedaj izdelani orientalni film.

Prekrasni originalni naravni posnetki — Sejem sužnje — Veliki boji — Karavane itd. itd. — Krasni igralci — Kolosalna režija — Čista in izvrstna fotografija.

V glavnih vlogah dve sijajni zvezdi

ALICE TERRY in RAMON NOVARRO.

Preskrbite pravočasno vstopnice za prekrasno filmsko delo:

ARABEC

ki ga od jutri v nedeljo naprej predvaja **ELITNI KINO MATICA**

Nov sanatorij

V najkrajšem času otvori v Ljubljani svoj čudotvorni sanatorij svetovnoznani

D^r. Satan

Natančno sporočilo te dni. 600 K M.

Spediterski uradnik

za zunanje posle (Besteller) se sprejme s 1. julijem. V poštev pridejo samo pridni in vestni reflektanti z daljšo prakso. — Ponudbe s popisom dosedanjega službovanja in spricvali pod »SPEDITER« na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11.

Tri lepe poslovne sobe

v I. nadstropju odda z novembrom Pokojninski zavod za nameščenje v Ljubljani, Gledališka ulica 8. 1707

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje šte. 5

Dvokolesa

znamk »Tribuna«, »Disemant«, »Favor«, »Styria«, »Frera«, »Bianchia«, »Records«, »Champions«, »Prezision«, »Legnano« v za logi Pneumatika najljepše vrste »Dunlop«, »Michelin«, »Pirelli« itd. Najnovejši modeli in najnižje cene. — Ceniki franko; prodaja na obroke. — F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4. 107/T

Slike za legitimacije

izdeluje najhitreje fotograf — Hugon Hibber Ljubljana, Valvasorjev trg. 71/T

Več spalnih oprav

iz trdega lesa ceno na prodaj — Strojno mizarstvo Andlovic, Karlovska cesta 22. 1712

G. Flux, Ljubljana,

Gospodstva ulica 4/L — Ze 35 let obstoječi posredovalni zavod za boljše službe išče nujno: 4 hostele in restavracijske kuharice, mlado blagajničarko za kavarno, 3 gospodinjke, perfektno kuharico k nekemu knezu, več donatalk, perfektno servirko itd. — Prosim priložite znamke za odgovor. 1714

Želim znanja

s starejšim gospodom. — Dopisi pod »Nesebičnost 1713« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Uradnica,

starejša, želi prijateljstva. — Dopisi pod »Starejši inteligent/1711« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojno entlanje

perila in oblek (aplikacij) in kufriranje, posredovanje pri najnižjih cenah (meter po 1.25 Din) pri — Pavlini Rozman, Stiška ulica 1. Delo se sprejema tudi v trafiki na Dunajski cesti št. 17 in pri trvdki Anton Boc, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6. 1704

Skladišče

prostorno in suho, v sredini mesta ali v predmestju in ena lopa se vzame za stalno v najem. Ponudbe na naslov, kateri se izve v uredništvu »Slov. Naroda«. 1641

Žagovodja

želi nastopiti službo pri kakem večjem podjetju, zmožen samostojnega vodstva in dober organizator delavstva, zmožen položiti kavelj. Refektiram samo na stalno in večje podjetje. Grem tudi izven Slovenije. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Kavcija/1699«.

Prirogovaljač

(prirogovalac) gornjih delovja cipela, samostalni radnik, strogo solidan — dobiče stalno namjenje kod Braće Sablek, kočara, Slav. Požega. 1685

Najnovejši opohalni izum

petrolejska plinska svetiljka, »AIDA« z Andrevo žarnico

200-500 sveč moči. Kraina bela luč. Neznatna poraba petroleja. Sveil kakor elektrika!

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. »AIDA« je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekt! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike — Zahtevajte takoj prospekt! — 3-T

!Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snazjenje in vsakovrstno barvanje oblek.

ANTON BOC 68-T

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6 I. nadstr. Glince-Vič 46

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Dunajska cesta 15 in Gospodstva c. 2 (dvorišče kavarne »Evropa«)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 78-T

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3. krovet, stavnih, galanterijskih in okrasnih klepar. Instalacije vedovodov.

Naprava strelodvodov. Kopališke in klesarske naprave izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

KONCERT

se vrši danes v sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure

v restavraciji »Pod skalco«

Mestni trg št. 11. 4161

Naznanilo.

Vljudno naznanjava, da se nahaja

zobni atelje

Franjo Radovan

v Ljubljani VII.

Celovška cesta šte. 14

zobni atelje

Ivan Radovan

v Ljubljani

Šelenburgova ulica šte. 4/I.

Makulturni papir

kg Din 5-—

prodaja uprava »Slov. Naroda«

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.

Zastopstvo: **Lud. Baraga** LJUBLJANA Se'enburgova ulica 6
Telef. 980

TRI

Pomivanje je za vsako gospodinjino in služkinjo najbolj zamudno in sitno delo.

To se olajša, če se do-
da vodi za pomivanje

Pranje in pomivanje
krožnikov je igrača s

TRI

Tvornice Zlatorog
Maribor.

L. Mikuš
Ljubljana, Metel trg 13
pripravlja svoje zabojne
družnikov in solinč-
ne ter sprehajalne
palle.

J. Stjepušin
Sisak
preporuča
najbolje tambure, žice
partitura, škole
ostale potreb-
štine za vse
glazbela. Odli-
kovan na pa-
riskoj izložbi. — Cienici franko

Grn pos
volčje pasme se pogreša. Odda
ali prijavi naj se proti nagradi.
Karlovska cesta 18.

Mehanično umetno vezenje
zastorov, perila, oblek, bluz, monogramov, fino bele
in barvasto entlanje, ažuriranje.

MATEK & MIKŠ, Ljubljana,
DALMATINOVA 13

Vsled strokovnega znanja najcenejša izvršitev in brezkonkurenčno
cene. Najcenejši in čisti predtisk ženskih ročnih del v narodnih in
modernih vzorcih ter lastnih originalih.

SANATORIUM Dr. Szegő
— ABBAZIA (Italia) —

Prvorazredni zavod. — Vistito morsko kupališče.
Dietno liječenje na razne načine: za očrščivanje, debljanje
i jačanje. — Sve moderne fizikalne sprave za liječenje.
Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje.

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 mestni tesarski mojster 379
LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovratna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. Stropi,
razna tla, stopnice, ledenice, pavilioni, verande, lesene
ograde itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA 23-T Tovarna furnirja

Konopce in vrvi
nudi
Fabrika KANAPA I UŽARIJE d. d.
ODŽACI (Bačka)

Od 13. aprila globoko znižane cene!

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Zastopstvo v Mariboru pri gosp. Franc Rainer.

Dražbeni oklic.

Dne 12. junija 1926 ob 10. uri se prodaja
v Hotemežu po javni dražbi

ca 900 m³ bukovih in
nekaj hrastovih hlodov
Okrajno sodišče v Radečah,
dne 4. junija 1926.

Trgovskega pomočnika
v špecerijski in galanterijski stroki, samskega, ne izpod 30 let
starega, z daljšo prakso, nastop s 1. julijem, sprejme **Marko**
Rosenberg, Ljutomer.

Najboljši šivalni stroji in kolesa so to
Gritzner, Adler
za rodbino, obrt in industrijo. Istotam najboljši
švicarski plotilni stroji **Dobled.**

Večletna garancija. Najnižje cene. Tudi na obroke.

Josip Petelinc,
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Zahvala.

Ob smrti nepozabnega
ing. Janko Hainriharja

smo prejeli toliko dokazov ljubezni in sočutja, da nam je nemogoče
izreči primerno zahvalo vsakemu, kdor je izkazal pokojniku svojo
naklonjenost. Naj jim bo zato izrečena na tem mestu.

Posebno zahvalo pa smo dolžni g. profesorju dr. Šlajmerju in
ostalim gospodom zdravnikom za njih požrtvovalni trud, vsem da-
rovateljem prekrasnih vencev, pevskemu zboru iz Škofje Loke, lov-
skemu društvu in gasilnemu društvu iz Selc ter vsem, ki so spremili
pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 6. junija 1926.

Družini: **Hainrihar, Obersnel.**

V Tomažičevi hiši
Dunajska cesta št. 9

so z avgustom oddati skupno ali posamič po-
slovni lokali trg. družbe „Jadran“. Ogleda se jih
lahko vsak delavnik. — Pismene ponudbe naj
se pošljo pri hišnici (v veži).

Tovorni avto

5-tonski, marke Benz Gaggenau, dobro ohranjen, se
prodaja po ugodni ceni. — Ponudbe pod „ZA-8665“
na **Publicitas d. d.**, Zagreb, Gunduličeva 11

Povečana, higijenično prenovljena
zajutrkovalnica

delikatesne in specerijske trgovine **Al. Šturk,**
Dunajska cesta 12, se priporoča za obilen obisk.

Točna posrežba po zmernih cenah.

Znižane cene in največje skladi-
šče dvokoles, motorjev, otroških
vozičkov, šivalnih strojev, vsa-
kovrstnih nadomestnih delov,
pneumatike. Posebni oddelek
za popolno popravilo emajlira-
nje in ponikanje dvokoles,
otroških vozičkov, šivalnih stro-
jev itd. — Prodaja na obroke. — Cenik franko.

„TRIBUNA“
F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlov-
ska cesta 4.

Sprejememo zastopnike
za prodajo 2% češkoslovaških
državnih srečk v kraljevini SHS

— Velika provizija! — Uspeh zagotovljen. —

Bankarska kuća Vachata & Spol.,
Praha II., Ječná ulice 14.

15 letno jamstvo
najpopolnejši **STOEWER** šiva-
lni stroji s pogreznim
transporterjem (grabelj); z
enostavnim premikom je pri-
pravljen za štopanje, vezenje
ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6, I 219-L
Telefon št. 980.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani :: prodaja

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni
češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: **PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d.**
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kra-
jevino S. H. S. **Zagreb**, Trg. I. stev. 17.

Redoviti potniški promet:
Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado
Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štiri posteljama.

Podzastopstva:
Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —
Vel. Bečkeret, Princese Jelene obala 7. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163
Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva „**Royalmail**“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.
Brzjavni naslov: „**Prometna banka**“.

SPLIT, Dioklecijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavka: Kredit, Ljubljana Telefon 40, 457, 548, 805 in 806